

**2021 ԹՎԱԿԱՆԻ
ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԵՎ ԲՈՒՀԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ
ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ	2
I. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	3
1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	3
1.1 ԴԻՍՈՐԴՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ 2021 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ	4
1.2 ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅՏԱԳՐԱԾ ԴԻՍՈՐԴՆԵՐԻ ԹՎԵՐԸ ԸՍՏ ՏԱՐԻՆԵՐԻ	5
2. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ 2021 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	5
3. 2021 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ, ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ, ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ ԵՎ ԸՍՏ ԴԻՍՈՐԴՆԵՐԻ ՍԵՌԵՐԻ	6
3.1. ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ ԵՎ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻՑ ՄԱՍՆԱԿՑԱԾՆԵՐԻ	6
3.2. ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ	10
3.3. ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ	13
3.4. ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ԴԻՍՈՐԴՆԵՐԻ ՍԵՌԱՅԻՆ ԿԱԶՄԻ	17
4. ԹԵՍԵՐ ԵՎ ԹԵՍՏԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	18
II. ԲՈՒՀԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՄՐՅՈՒՅԹԸ	20
5. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲՈՒՀԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՄՐՅՈՒՅԹԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	20
5.1 ՀԱՅՏԱԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԲՈՒՀ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ԴԻՍՈՐԴՆԵՐԻ ԹՎԵՐԸ ԸՍՏ ԲՈՒՀԵՐԻ ԵՎ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ (ՆԱԵՎ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻ)	21
5.2 ԲՈՒՀԵՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՀԱՆԱՐԿԸ ԸՍՏ ՀՀ ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՈՒՍՈՒՑԱՆՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ	25
5.3 ԲՈՒՀ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏՆԵՐԻ ԲԱՐՁՐ ՏՈԿՈՍՈՎ ԱՌԱՆՁՆԱՑԱԾ ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ	27
5.4 ՄԱՀՄԱՆԱՍԵՐԸ ԵՎ ԲԱՐՁՐԼԵՌՆԱՅԻՆ ԳՅՈՒՂԵՐԻՑ ԲՈՒՀ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏՆԵՐԻ ԲԱՐՁՐ ՏՈԿՈՍՆԵՐՈՎ ԱՌԱՆՁՆԱՑԱԾ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ	30
5.5 ՀԱՅՏԱԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԲՈՒՀ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ԴԻՍՈՐԴՆԵՐԻ ՍԵՌԱՅԻՆ ԿԱԶՄԸ	32
5.6 ԱՍԵՆԱՊԱՀԱՆՋՎԱԾ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	33
ԱՍՓՈՓՈՒՄ	36
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ	38
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	39
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՅՏԱԳՐՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ	39
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. 2021 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ	40
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԲՈՒՀԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՄՐՅՈՒՅԹԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒՄԸ	40
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵՍԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ	41
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ԹՎԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ 2007-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ	42

ՆԱԽԱԲԱՆ

Գնահատման և թեստավորման կենտրոնի իրականացրած սույն վերլուծությունը վերաբերում է 2021 թ. հունիս-հուլիս ամիսներին անցկացված միասնական քննությունների և բուհերի ընդունելության մրցույթի արդյունքներին: Այն նախատեսված է հանրակրթության ոլորտի մասնագետների և կրթության խնդիրներով հետաքրքրվող անհատների լայն շրջանակի համար:

2021 թ. միասնական քննությունների և բուհերի ընդունելության մրցույթի արդյունքների ամփոփիչ վերլուծությունն¹ ամեն տարի իրականացվում է մի քանի ուղղություններով:

- Վերլուծվում են միասնական քննությունների ընդհանուր արդյունքները և համեմատվում նախորդ տարիների քննությունների արդյունքների հետ:
- Հետազոտվում են առարկայական թեստերը և թեստային առաջադրանքներն ըստ կառուցվածքի և որակական բնութագրիչների: Թեստերը բարելավելու նպատակով վերլուծության այդ մասը տրամադրվում է առարկայական մասնագետներին:
- Վերլուծության են ենթարկվում միասնական քննությունների արդյունքներն ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների, բնակավայրերի տիպերի (քաղաք, գյուղ), հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տիպերի և դիմորդների սեռերի:
- Անդրադարձ է կատարվում բուհերի ընդունելության մրցույթին, ներկայացվում են ամենապահանջված մասնագիտությունների վերաբերյալ տեղեկություններ:
- Առանձին անդրադարձ է կատարվում միասնական քննությունների և բուհերի ընդունելության մրցույթի արդյունքներին՝ սահմանամերձ և բարձրլեռնային գյուղերի կտրվածքով:
- Երևանի քաղաքապետին և մարզպետներին են տրամադրվում վիճակագրական տվյալներ միասնական քննությունների արդյունքների և բուհերի ընդունելության մրցույթի վերաբերյալ՝ տվյալ վարչատարածքային միավորի կտրվածքով:

Վերլուծության առաջին մասը վերաբերում է միասնական քննություններին, երկրորդը՝ բուհերի ընդունելության մրցույթին:

---

¹ Վերլուծության մեջ ներառված չեն գուտ ներբուհական քննություններով ընդունելություն կազմակերպող բուհերին (Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիա, Ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտ և այլն) վերաբերող տեղեկությունները:

I. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

Հայաստանի Հանրապետության պետական և ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ ընդունելության կարգի² համաձայն, 2021 թ. բուհերի ընդունելության քննությունների և մասնագիտության առցանց (dimord.am կայքում) հայտագրումն անցկացվել է երկու փուլով, առաջինը՝ ապրիլի 15-ից մինչև մայիսի 10-ն ընկած ժամանակահատվածում երկրորդը՝ հունիսի 26-ից մինչև հուլիսի 1-ը ([հավելված 1](#)):

2021 թ. միասնական քննություններ են հայտագրել Հայաստանի, Արցախի և արտերկրի 12043 դիմորդներ, որոնցից 11450-ը՝ հայտագրման առաջին փուլում, 593-ը՝ երկրորդ փուլում: Վերջիններից 439-ն առաջին անգամ հայտագրվել են երկրորդ փուլում, իսկ 154-ը հայտագրված են եղել նաև առաջին փուլում: 12043 դիմորդներից 11512-ը հայտագրվել են ՀՀ-ում, 531-ը՝ Արցախում: ՀՀ-ում հայտագրվածներից 11127-ը եղել են Հայաստանի, 190-ը՝ Ռուսաստանի, 105-ը՝ Արցախի, 75-ը՝ Վրաստանի, 15-ը՝ այլ երկրների քաղաքացիներ: Երկրորդ փուլում առաջին անգամ հայտագրված 439 դիմորդներից 343-ը եղել են Հայաստանից, 57-ը՝ Վրաստանից, 22-ը՝ Արցախից, 15-ը՝ Ռուսաստանից, 1-ը՝ Լեհաստանից և 1-ը՝ Սիրիայից:

Միասնական քննությունների հիմնական փուլն անցկացվել է 2021 թ. հունիսի 8-ից 25-ն ընկած ժամանակահատվածում՝ Հայաստանի Հանրապետության 36 և Արցախի Հանրապետության 5 քննական կենտրոններում: Լրացուցիչ փուլի քննություններն անցկացվել են հուլիսի 2-8-ը: Միասնական քննություններ են անցկացվել «Կենսաբանություն», «Աշխարհագրություն», «Համաշխարհային պատմություն», «Օտար լեզու» (անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն, իսպաներեն, պարսկերեն), «Հայոց լեզու և հայ գրականություն», «Մաթեմատիկա», «Հայոց պատմություն», «Ֆիզիկա», «Քիմիա» և «Ռուսաց լեզու» առարկաներից: Միասնական քննությունների ժամանակացույցը ներկայացված է սույն վերլուծության «Հավելվածներ» բաժնում ([հավելված 2](#)):

2021 թվականի շրջանավարտ են եղել ՀՀ-ից, ՌԴ-ից, Վրաստանից, Արցախից միասնական քննություն հայտագրած դիմորդներից 11437-ը, իսկ այլ երկրներից՝ 14-ը: Նախորդ տարիների շրջանավարտներից 2021 թվականին միասնական քննություն է հայտագրել 405-ը (ՀՀ-ից՝ 379, Արցախից՝ 12, Վրաստանից՝ 9, ՌԴ-ից՝ 4, Բելառուսից՝ 1 դիմորդ), որոնցից 228-ը դպրոցն ավարտել է 2020 թվականին: Դիմորդներից ամենաավագը եղել է 1953 թվականի շրջանավարտ:

Բոլոր քննություններն անցկացվել են առարկայական թեստերի 4-ական տարբերակներով, հիմնական փուլում՝ 1-ին, 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ, լրացուցիչ փուլում՝ 5-րդ, 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ: Թեստերի հեղինակներն օգտվել են առարկայական «Շտեմարանների» առաջադրանքներից և առաջադրանքներ են կազմել ներկայումս օգտագործվող

² Տես՝ «Պետական և ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների 2020-2021 ուսումնական տարվա ընդունելության (ըստ բակալավրի ու անընդհատ և ինտեգրված կրթական ծրագրի) կարգ»։ <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=151376>

դասագրքերի թեմաների շրջանակներում: Նրանց հնարավորություն է տրվել նաև «Շտեմարանների» որոշ առաջադրանքներում կատարելու բառերի կամ թվերի փոփոխություններ և դրանց հիման վրա կազմելու նոր առաջադրանքներ:

Օտար լեզվի քննության մասնակիցներն ընտրել են անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն, ռուսաց լեզու, իսպաներեն կամ պարսկերեն լեզուներից որևէ մեկը:

Միասնական քննությունների և բուհերի ընդունելության մրցույթի ընթացքը պարբերաբար լուսաբանվել է լրատվամիջոցներով ([հավելված 3](#)):

1.1 ԴԻՄՈՐԴՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ 2021 թ. ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

Աղյուսակ 1-ում ներկայացված են 2021 թ. միասնական քննություններին մասնակցելու հայտ ներկայացրած, քննության մասնակցած, բացակայած, քննության անցկացման կարգը խախտելու պատճառով քննությունից հեռացված և հիվանդության պատճառով քննությունն ընդհատած դիմորդների թվերը:

Աղյուսակ 1. Դիմորդների մասնակցությունը 2021 թ. միասնական քննություններին

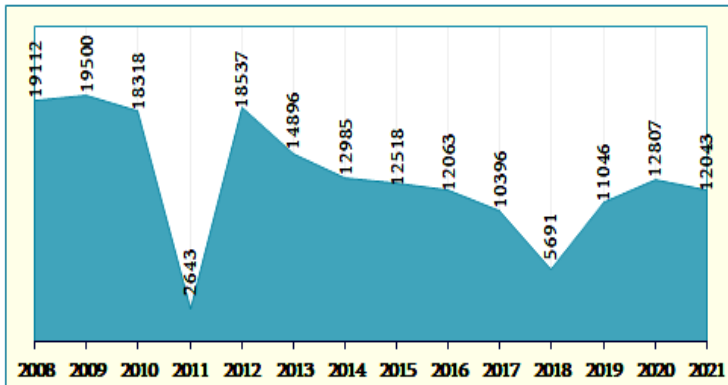
Քննական առարկաները	Հայտագրվածների թիվը	Մասնակիցների թիվը	Բացակայների թիվը	Հեռացվածների թիվը	Հիվանդ. պատճ. քննութ. ընդհատածների թիվը
Մաթեմատիկա	5375	5234	138	1	2
Անգլերեն	4447	4386	58	3	
Հայոց լեզու և հայ գրականություն	4175	4115	59	1	
Ֆիզիկա	1490	1381	109		
Հայոց պատմություն	1489	1457	32		
Կենսաբանություն	1464	1394	69	1	
Քիմիա	1203	1146	55	2	
Ռուսաց լեզու	296	277	19		
Աշխարհագրություն	189	189			
Գերմաներեն	86	85	1		
Ֆրանսերեն	74	74			
Համաշխարհային պատմություն	31	29	2		
Իսպաներեն	2	2			
Պարսկերեն	2	2			

Միասնական քննություններից բացակայածների թիվը կազմել է հայտագրվածների թվի 1.2-6.5%-ը: Աշխարհագրության, ֆրանսերենի, իսպաներենի և պարսկերենի քննություններին ներկայացել են բոլոր հայտագրված դիմորդները:

1.2 ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅՏԱԳՐԱԾ ԴԻՄՈՐՂՆԵՐԻ ԹՎԵՐԸ ԸՍՏ ՏԱՐԻՆԵՐԻ

Դիագրամ 1-ում, որտեղ ներկայացված են 2008-2021 թվականներին միասնական քննություններին մասնակցության հայտ ներկայացրած դիմորդների թվերը, երևում է, որ 2021 թ. միասնական քննություն հայտագրածների թիվը 2020-ի համեմատությամբ նվազել է 764-ով:

Դիագրամ 1. Միասնական քննություններ հայտագրած դիմորդների թվերը ըստ տարիների

2011 թ. դիմորդների ընդհանուր թիվը մոտ յոթ անգամ պակաս է եղել 2010 և 2012 թթ. դիմորդների թվից, քանի որ ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները, 12-ամյա հանրակրթական համակարգի անցմամբ պայմանավորված, 2010-2011 ուսումնական տարում շրջանավարտ չեն ունեցել:

Մինչև պատճառով 2017 և 2019 թթ. համեմատությամբ 2018-ին հայտագրվածների թիվը պակաս է եղել գրեթե կրկնակի:

2007-2021 թթ. միասնական քննությունների մասնակիցների թվերը և միջին միավորները ներկայացված են [հավելված 5](#)-ում:

2. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ 2021 թ. ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՐ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Աղյուսակ 2-ում ներկայացված են 2021 թվականի միասնական քննությունների մասնակիցների թվերը³, միջին⁴ միավորները, ինչպես նաև դրական միավորի շեմը չհաղթահարած և 18-20 միավոր հավաքած դիմորդների թվերը և տոկոսները:

Աղյուսակ 2. 2021 թ. միասնական քննությունների ընդհանուր արդյունքները

Քննական առարկաները	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Դրական միավորի շեմը չհաղթահարած դիմորդների		18-20 միավոր հավաքած դիմորդների	
			թիվը	տոկոսը	թիվը	տոկոսը
Մաթեմատիկա	5234	10.4	1210	23.1	253	4.8
Անգլերեն	4386	14.5	374	8.5	1261	28.8
Հայոց լեզու և հայ գրականություն	4115	12.3	538	13.1	449	10.9
Հայոց պատմություն	1457	14.6	155	10.6	539	37.0
Կենսաբանություն	1394	12.5	315	22.6	317	22.7
Ֆիզիկա	1381	12.4	312	22.6	285	20.8
Քիմիա	1146	13.0	219	19.1	282	24.6

³ Մասնակիցների թվից կախված է միջին միավորի հուսալիությունը. մասնակիցների թվի մեծ լինելը նպաստում է ստանդարտ շեղման նվազմանը, որի արդյունքում միջին միավորը դառնում է հուսալի:

⁴ Միջին միավորը բնութագրում է քննություն հանձնողների պատրաստվածության միջին մակարդակը:

Ռուսաց լեզու	277	12.2	36	13.0	27	10.4
Աշխարհագրություն	189	14.0	19	10.1	43	22.8
Գերմաներեն	85	13.8	11	12.9	13	15.3
Ֆրանսերեն	74	14.7	6	8.1	23	31.1
Համաշխարհային պատմություն	29	13.2	7	24.1	7	24.1
Իսպաներեն	2	12.1				
Պարսկերեն	2	13.5				

**3. 2021 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԻՆ
ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ
ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ, ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ,
ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ ԵՎ ԸՍՏ
ԴԻՍՈՐԴՆԵՐԻ ՍԵՌԵՐԻ**

**3.1. ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ ԵՎ
ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻՑ ՄԱՍՆԱԿՑԱԾՆԵՐԻ**

Աղյուսակ 3-ում ներկայացված են ՀՀ վարչատարածքային միավորներից, ինչպես նաև այլ երկրներից 2021 թ. միասնական քննություններին մասնակցած դիմորդների թվերը և միջին միավորները: Աղյուսակում գունավորած են տվյալ առարկայի քննության ընդհանուր միջին միավորից բարձր ցուցանիշների վանդակները: Մգացված շրջանակներում ներկայացված են վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորները: Միջին միավորների բացարձակ առավելագույն ցուցանիշները սև ֆոնի վրա ներկայացված են սպիտակ թվերով: Եթե տվյալ վարչատարածքային միավորից քննությանը մասնակցել է մեկ դիմորդ, ապա նրա ցուցանիշը չի համեմատվել միջին միավորի հետ:

Աղյուսակ 3. ՀՀ վարչատարածքային միավորներից միասնական քննություններին մասնակցած դիմորդների թվերը և միջին միավորները*

Քննական առարկաները	Երևան		Արագածոտն		Արարատ		Արմավիր		Գեղարքունիք		Լոռի		Կոտայք		Շիրակ		Սյունիք		Վայոց ձոր		Տավուշ		Ընդամենը միջին միավորը	
	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը	Ստանկից- ների թիվը	Միջին միավորը		
Մաթեմատիկա	1804	10.6	238	9.4	359	10.3	355	10.0	296	9.7	399	10.2	519	11.1	413	11.2	313	10.7	91	10.0	226	9.8	10.4	
Անգլերեն	1733	14.4	149	13.3	288	14.7	294	13.9	211	14.0	355	15.0	484	14.8	311	14.4	234	15.3	80	14.2	150	14.7	14.5	
Հայոց լեզու և հայ գրակ.	972	11.9	187	11.9	345	12.9	321	13.0	281	12.9	295	12.7	430	13.2	361	13.3	247	12.3	84	12.4	258	11.5	12.3	
Հայոց պատմություն	489	14.8	61	13.4	92	15.0	83	14.8	88	14.5	149	14.3	149	15.2	125	15.3	73	15.0	21	16.3	51	13.7	14.6	
Ֆիզիկա	497	13.3	44	10.5	118	13.4	93	11.1	49	11.7	116	11.2	118	13.8	109	12.7	96	12.7	14	14.6	83	8.8	12.4	
Կենսաբա- նություն	511	12.7	57	10.5	85	12.0	85	13.5	100	12.7	98	11.6	106	12.9	128	13.1	80	13.8	20	11.4	54	11.3	12.5	
Քիմիա	455	12.5	40	11.7	67	13.1	70	13.6	82	12.5	83	13.1	74	14.7	98	13.1	78	14.7	14	12.4	34	11.4	13.0	
Ռուսաց լեզու	39	10.6	4	11.5	21	13.2	17	12.5	10	14.0	27	13.4	31	12.3	41	13.7	15	11.6	5	14.1	27	13.0	12.2	
Աշխարհա- գրություն	30	13.3	3	17.0	25	15.6	13	13.3	15	14.3	28	14.6	8	12.8	29	12.5	12	15.6	5	13.4	20	13.4	14.0	
Գերմաներեն	18	15.2	5	13.2	8	15.2	4	11.4	12	14.6	9	13.3	5	11.7	14	13.0	4	14.9	2	8.7	4	14.2	13.8	
Ֆրանսերեն	30	14.5	5	16.7	10	12.4	2	19.1					10	15.5	6	13.3	2	13.6	1	19.5	8	15.7	14.7	
Համաշխարհ. պատմություն	2	8.9			1	13.5	1	19.5			9	14.7			11	13.6	5	10.0					13.2	
Իսպաներեն													1	11.75	1	14.5								12.1
Պարսկերեն	1	16.75															1	10.25						13.5

*- Եթե քննությանը մասնակցել է 1 դիմորդ, ապա նրա ցուցանիշը չի համեմատվել միջին միավորի հետ:

Աղյուսակ 3-ից երևում է, որ միասնական քննություններից ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների արձանագրված վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորները դիտարկվել են առավելապես Շիրակի և Սյունիքի մարզերում: Դիտարկված ամենաբարձր ցուցանիշների մի մասը վիճակագրորեն նշանակալի չի եղել՝ պայմանավորված մասնակիցների փոքր թվով:

Բացարձակ առավելագույն միջին միավորներով ամենահարուստը եղել են Շիրակի (մաթեմատիկայից, հայոց պատմությունից, հայոց լեզվից և հայ գրականությունից) և Սյունիքի (անգլերենից, կենսաբանությունից, քիմիայից) մարզերը: Արագածոտնի, Արմավիրի և Վայոց ձորի մարզերում վիճակագրորեն նշանակալի բացարձակ առավելագույն միջին միավորներ չեն արձանագրվել:

Աղյուսակ 4-ում ներկայացված են 2021 թ. միասնական քննություններին մասնակցած դիմորդների թվերը և միջին միավորները՝ ըստ ՀՀ և այլ երկրների քաղաքացիության:

Աղյուսակ 4. ՀՀ և այլ երկրների քաղաքացիություն ունեցող դիմորդների թվերը և միջին միավորները*

Քննական առարկաները		Մաթեմատիկա	Անգլերեն	Հայոց լեզու և հայ գրականություն	Հայոց պատմություն	Ֆիզիկա	Կենսաբանություն	Քիմիա	Ռուսաց լեզու	Սշխարհագրություն	Գերմաներեն	Ֆրանսերեն	Հասանելիության պատմություն	Իսպաներեն	Պարսկերեն
Ընդհանուր միջին միավորը		10.4	14.5	12.3	14.6	12.4	12.5	13.0	12.2	14.0	13.8	14.7	13.2	12.1	13.5
ՀՀ	Մասնակիցների թիվը	4834	4172	3707	1350	1279	1260	1038	240	175	81	72	29	2	2
	Միջին միավորը	10.5	14.5	12.6	14.8	12.6	12.7	13.1	12.3	14.1	14.0	14.8	13.2	12.1	13.5
Արցախ	Մասնակիցների թիվը	241	118	364	86	50	81	59	26	4	1				
	Միջին միավորը	9.2	14.5	10.4	10.7	9.9	11.3	12.1	12.2	13.3	4.5				
Ռուսաստան	Մասնակիցների թիվը	109	72	19	12	30	33	32	6	8	2	2			
	Միջին միավորը	10.4	13.3	13.0	17.4	14.4	11.3	12.0	12.2	12.6	14.5	9.5			
Վրաստան	Մասնակիցների թիվը	32	17	24	7	9	17	14	2						

	Միջին միավորը	8.4	11.9	8.6	11.6	6.0	7.0	7.3	5.5						
Միրիա	Մասնակիցների թիվը	2	2		1	1	1	1							
	Միջին միավորը	10.6	17.0		14.75	7.25	19.25	19.25							
Ուկրաինա	Մասնակիցների թիվը		1				1	1		1	1				
	Միջին միավորը		11.0				18.5	16.5		12.25	4.75				
Բելառուս	Մասնակիցների թիվը		1	1						1					
	Միջին միավորը		19.25	16.25						8.75					
Իրան	Մասնակիցների թիվը	2	1												
	Միջին միավորը	4.75	7.5												
ԱՄՆ	Մասնակիցների թիվը		1		1										
	Միջին միավորը		19.0		16.5										
Մոլդովա	Մասնակիցների թիվը						1	1							
	Միջին միավորը						13.75	11.75							
Լեհաստան	Մասնակիցների թիվը	1	1												
	Միջին միավորը	10.25	15.0												
Իսպանիա	Մասնակիցների թիվը	1													
	Միջին միավորը	16.25													

*- Եթե քննությանը մասնակցել է 1 դիմորդ, ապա նրա ցուցանիշը չի համեմատվել միջին միավորի հետ:

Աղյուսակ 4-ում տեսնում ենք, որ բոլոր քննություններից վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորներն ունեցել են Հայաստանի քաղաքացիություն ունեցող դիմորդները: Բացարձակ առավելագույն միջին միավորներ են ունեցել Հայաստանի (կենսաբանությունից, քիմիայից, աշխարհագրությունից, ռուսաց լեզվից, ֆրանսերենից), Ռուսաստանի (հայոց լեզվից և հայ գրականությունից, հայոց պատմությունից, ֆիզիկայից, գերմաներենից) և Միրիայի (մաթեմատիկայից, անգլերենից) քաղաքացիություն ունեցողները:

3.2. ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ

Աղյուսակ 5-ում ներկայացված են 2021 թ. միասնական քննությունների միջին միավորներն ըստ ՀՀ բնակավայրերի տիպերի (քաղաքներ և գյուղեր), ինչպես նաև այդ քննությունների ընդհանուր միջին միավորները: Ուսումնասիրվել են ՀՀ քաղաքացի դիմորդների տվյալները:

Քաղաքային բնակավայրերն ըստ բնակչության թվի տարբերակվել են խոշոր, միջին և փոքր քաղաքների: Վերջին երկու ենթատիպերի դիմորդների թիվը և միջին միավորներն ուսումնասիրվել են միասին վերցրած: Աղյուսակի՝ խոշոր քաղաքներին վերաբերող մասը պարունակում է և՛ ՀՀ երեք խոշոր քաղաքների (Երևանի, Գյումրու և Վանաձորի) դիմորդների ընդհանուր թվերն ու միջին միավորները, և՛ միայն Երևանի դիմորդներին:

Գյուղական բնակավայրերի ցուցանիշները ներկայացվել են ընդհանուր հաշվարկով, ինչպես նաև՝ սահմանամերձ⁵, բարձրլեռնային և բարձրլեռնային սահմանամերձ գյուղերի համար առանձին-առանձին:

Սյունակների մզացված վանդակներում ըստ քննական առարկաների ներկայացված են ընդհանուր միջին միավորը գերազանցող ցուցանիշները, իսկ մզացված շրջանակի մեջ առնված ցուցանիշները ցույց են տալիս տվյալ առարկայի՝ վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորը: Միջին միավորների բացարձակ ամենաբարձր ցուցանիշները սև ֆոնի վրա ներկայացված են սպիտակ թվերով:

⁵ **Սահմանամերձ բնակավայրերի** ցանկը 2017 թ. միասնական և կենտրոնացված քննությունների, ինչպես նաև բուհերի ընդունելության մրցույթի դիմորդների հաշվառման էլեկտրոնային տվյալների բազաներում թարմացվել է համաձայն «ՀՀ սահմանամերձ համայնքների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ Կառավարության 17.11.1998 թ. N 713 որոշման 31.07.03 N 940-Ն, 14.04.04 N 492-Ն, 01.09.05 N 1490-Ն, 21.06.07 N727-Ն լրացումների:

Աղյուսակ 5. Միջին միավորները ըստ ՀՀ բնակավայրերի տիպերի*

Քննական առարկաները	Քաղաքներ						Գյուղեր								Ընդհանուր միջին միավորը
	Խոշոր **				Միջին և փոքր		այդ թվում								
	մասնակիցների թիվը	միջին միավորը	այդ թվում՝ Երևան		մասնակիցների թիվը	միջին միավորը	սահմանամերձ		բարձրլեռնային		սահմանամերձ բարձրլեռնային				
			մասնակիցների թիվը	միջին միավորը			մասնակիցների թիվը	միջին միավորը	մասնակիցների թիվը	միջին միավորը	մասնակիցների թիվը	միջին միավորը			
Մաթեմատիկա	2211	10.6	1804	10.6	1246	10.7	1377	10.1	155	11.9	125	9.7	1	6.75	10.4
Անգլերեն	2122	14.5	1733	14.3	1089	14.9	961	14.1	108	14.7	99	13.6			14.5
Հայոց լեզու և հայ գրականություն	1274	12.1	972	11.9	1065	13.0	1368	12.6	205	11.9	126	12.8	1	9.0	12.3
Հայոց պատմություն	620	14.8	489	14.8	347	15.4	383	14.3	45	15.2	49	14.1			14.6
Կենսաբանություն	610	12.9	511	12.7	375	13.8	275	10.8	34	12.2	32	10.8			12.5
Ֆիզիկա	598	12.7	497	13.2	353	12.1	328	12.6	35	13.3	19	11.6			12.4
Քիմիա	544	12.8	455	12.5	322	14.1	171	12.2	21	12.8	16	12.6			13.0
Ռուսաց լեզու	86	11.4	39	10.6	85	12.9	54	13.1	9	13.2	6	11.8			12.2
Աշխարհագրություն	47	14.5	30	13.2	43	15.1	85	13.4	15	13.7	3	17.1	1	14.5	14.0
Տրանսերեն	33	14.6	30	14.5	22	14.5	17	15.5	4	18.5					14.7
Գերմաներեն	20	15.3	18	15.2	20	13.7	41	13.6	4	16.1	3	15.8			13.8
Համաշխարհային պատմություն	11	12.9	2	8.9	3	9.8	15	14.1	2	18.3					13.2
Պարսկերեն	1	16.75	1	16.75	1	10.25									13.5
Իսպաներեն					1	9.75	1	14.5							12.1

* - Եթե քննությանը մասնակցել է 1 դիմորդ, ապա նրա ցուցանիշը չի համեմատվել միջին միավորի հետ:

** - ՀՀ խոշոր քաղաքներն են Երևանը, Գյումրին և Վանաձորը:

Աղյուսակ 5-ում երևում է, որ բարձր են եղել հատկապես միջին և փոքր քաղաքների դիմորդների հավաքած միջին միավորները: Սահմանամերձ և բարձրլեռնային գյուղերի դիմորդների միջին միավորները մեծամասամբ բարձր են եղել համապատասխան ընդհանուր միջին միավորից, սակայն հիմնականում եղել են վիճակագրորեն ոչ նշանակալի:

Ընդհանուր առմամբ, խոշոր քաղաքների դիմորդները վիճակագրորեն բարձր միջին միավորներ են արձանագրել գերմաներենից, միջին և փոքր քաղաքների դիմորդները՝ մաթեմատիկայից, անգլերենից, հայոց լեզվից և հայ գրականությունից, հայոց պատմությունից, կենսաբանությունից և քիմիայից, գյուղերի դիմորդները՝ ռուսաց լեզվից, ֆրանսերենից և համաշխարհային պատմությունից:

Առանձին հետազոտվել են սահմանամերձ և բարձրլեռնային գյուղերի դիմորդների արդյունքները, որոնք թեև մասնակիցների փոքր թվով պայմանավորված՝ հիմնականում եղել են վիճակագրորեն ոչ նշանակալի, այդուհանդերձ ուշադրության արժանի են հատկապես սահմանամերձ գյուղերի դիմորդների արդյունքները: Այսպես, ֆիզիկայից, գերմաներենից և համաշխարհային պատմությունից արձանագրված բացարձակ առավելագույն միջին միավորներ են ունեցել սահմանամերձ գյուղերի, իսկ աշխարհագրությունից՝ բարձրլեռնային գյուղերի դիմորդները:

Աղյուսակ 6-ում և աղյուսակ 7-ում ներկայացված են սահմանամերձ և բարձրլեռնային գյուղերից միասնական քննություններին 1-ից ավելի մասնակիցներ ունեցած և միջինում 18-20 միավորներ արձանագրած դպրոցների արդյունքները:

Աղյուսակ 6. Միասնական քննություններից 18-20 միջին միավորներ արձանագրած սահմանամերձ գյուղերի դպրոցները

Վարչատարածքային միավորը	Ոսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Քննության մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը
Անգլերեն				
Արմավիր	Ջանֆիդայի միջնակարգ դպրոց	23	2	18.0
Սյունիք	Ագարակի միջնակարգ դպրոց	39	4	19.1
Տավուշ	Բագրատաշենի թիվ 1 միջն. դպր.	24	2	19.5
	Բաղանիսի միջնակարգ դպրոց	4	3	19.5
Հայոց պատմություն				
Արարատ	Լուսառատի միջնակարգ դպրոց	20	2	19.4
Սյունիք	Ագարակի միջնակարգ դպրոց	39	3	18.5
Ֆրանսերեն				
Տավուշ	Աչաջրի միջնակարգ դպրոց	42	4	18.5

Աղյուսակում տեսնում ենք, որ սահմանամերձ գյուղերում արձանագրված ամենաբարձր միջին միավորը եղել է անգլերենից՝ 19.5 (Տավուշի մարզի Բագրատաշենի թիվ 1 և Բաղանիսի միջնակարգ դպրոցներ):

Աղյուսակ 7. Միասնական քննություններից 18-20 միջին միավորներ արձանագրած բարձրլեռնային գյուղերի դպրոցները

Վարչատարածքային միավորը	Ուսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Քննության մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը
Անգլերեն				
Գեղարքունիք	Սարուխանի թիվ 3 միջն. դպրոց	16	2	19.0
Հայոց պատմություն				
Գեղարքունիք	Վաղաշենի միջնակարգ դպրոց	40	3	18.1
Գերմաներեն				
Արագածոտն	Նորաշենի միջնակարգ դպրոց	11	2	18.6

Բարձրլեռնային գյուղերում ևս արձանագրված ամենաբարձր միջին միավորը եղել է անգլերենից՝ 19.0 (Գեղարքունիքի մարզի Սարուխանի թիվ 3 միջնակարգ դպրոց):

3.3. ՄԻԶԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԻՊԵՐԻ

Աղյուսակ 8-ում ներկայացված են միասնական քննությունների միջին միավորները ըստ ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տիպերի (ավագ և միջնակարգ դպրոցներ, վարժարաններ, կրթահամալիրներ և այլն): Դիտարկվել են 2020-2021 ուսումնական տարվա շրջանավարտների արդյունքները: Աղյուսակում «Այլ ուսումնական հաստատություններ» սյունը ներկայացնում է քոլեջներից և մասնագիտացված ուսումնական հաստատություններից միասնական քննություններ հանձնած դիմորդների արդյունքները: Մզացված վանդակներում ներկայացված են տվյալ առարկայի քննության ընդհանուր միջին միավորից բարձր ցուցանիշները, իսկ մզացված շրջանակում ներկայացված են վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորները: Միջին միավորների բացարձակ առավելագույն ցուցանիշները սև ֆոնի վրա ներկայացված են սպիտակ թվերով:

Աղյուսակ 8. Միջին միավորները ըստ ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տիպերի*
(2020-2021 ուսումնական տարվա շրջանավարտներ)

Քննական առարկաները	Ավագ դպրոցներ		Միջնակարգ դպրոցներ		Վարժարաններ		Կրթահամալիրներ		Ոչ պետական ուս. հաստատ. (ՄՈԸ-ներ)		Այլ ուսումնական հաստատություններ		Ընդհանուր միջին միավորը
	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	
Մաթեմատիկա	2235	10.4	1561	10.1	721	11.8	24	13.7	69	11.2	30	7.7	10.4
Անգլերեն	2389	14.6	1110	14.1	421	15.3	28	16.1	88	14.8	16	14.9	14.5
Հայոց 1. և հայ գրականություն	1738	12.7	1530	12.5	252	12.8	17	15.2	41	12.7	6	9.0	12.3
Հայոց պատմություն	731	15.1	425	14.3	109	15.3	10	17.3	35	15.7	3	16.8	14.6
Կենսաբանություն	758	13.4	310	11.5	92	12.5	15	14.6	18	15.5			12.5
Ֆիզիկա	538	11.6	366	12.8	321	14.1	8	13.4	18	14.2	5	7.1	12.4
Քիմիա	662	13.4	209	12.8	88	12.5	14	15.3	15	16.9	1	6.5	13.0
Ռուսաց լեզու	121	12.1	57	13.2	33	14.4			1	14.25			12.2
Աշխարհագրություն	65	15.1	93	13.4	10	16.2			1	6.0			14.0
Գերմաներեն	31	14.7	43	13.7	3	16.1			1	15.5			13.8
Ֆրանսերեն	42	14.6	18	15.6	3	13.1			5	17.0			14.7
Համաշխարհ. պատմություն	9	12.0	15	14.3	4	11.7							13.2
Իսպաներեն	1	9.75	1	14.5									12.1
Պարսկերեն			1	10.25									13.5

*- Եթե քննությանը մասնակցել է 1 դիմորդ, ապա նրա ցուցանիշը չի համեմատվել միջին միավորի հետ:

Աղյուսակ 8-ում տեսնում ենք, որ ընդհանուր միջին միավորներից ցածր ցուցանիշներով առանձնացել են հատկապես միջնակարգ դպրոցները, բարձրերով՝ կրթահամալիրները, վարժարանները և ավագ դպրոցները: Վիճակագրորեն նշանակալի

ամենաբարձր միջին միավորների քանակով առաջատարը եղել են վարժարանները: Բացարձակ ամենաբարձր ցուցանիշներ են ունեցել կրթահամալիրները (մաթեմատիկայից, անգլերենից, հայոց լեզվից և հայ գրականությունից, հայոց պատմությունից), ոչ պետական ուսումնական հաստատությունները (կենսաբանությունից, ֆիզիկայից, քիմիայից, ֆրանսերենից) և վարժարանները (ռուսաց լեզվից, գերմաներենից, աշխարհագրությունից), սակայն դրանք եղել են ոչ նշանակալի, քանի որ քննությունների մասնակիցները եղել են փոքրաթիվ: Համաշխարհային պատմությունից ամենաբարձր միջին միավորն արձանագրել են միջնակարգ դպրոցների դիմորդները:

Աղյուսակ 9-ում ներկայացված են միասնական քննություններին 1-ից ավելի մասնակից ունեցած և 18-ից բարձր միջին միավորներ արձանագրած հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները:

Աղյուսակ 9. Միասնական քննություններից 18-20 միջին միավորներ արձանագրած հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների

Վարչատարածքային միավորը	Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Քննության մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Վարչատարածքային միավորը	Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Քննության մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը
Հայոց պատմություն					Հայոց լեզու և հայ գրականություն				
Կոտայք	Չարենցավանի ավագ դպրոց	173	20	18.1	Երևան	«Շիրակացու ճեմարան» միջազգային գիտակրթական համալիր	100	2	19.4
Երևան	«Ակադեմիական» ավագ դպրոց	68	16	18.6	Շիրակ	Գեղանիստի միջնակարգ դպրոց	14	2	18.6
Սյունիք	Կապանի թիվ 3 միջնակարգ դպրոց	58	6	18.7	Շիրակ	Սպանդարյանի միջնակարգ դպրոց	12	2	18.3
Երևան	«Բվանտ» վարժարան	63	5	18.7	Շիրակ	Հացիկի միջնակարգ դպրոց	8	2	19.0
Վայոց ձոր	Եղեգնաձորի ավագ դպրոց	86	5	18.3	Անգլերեն				
Սյունիք	Գորիսի թիվ 1 ավագ դպրոց	58	4	18.5	Արարատ	Հովտաշատի միջնակարգ դպրոց	39	5	18.2
Կոտայք	Հրազդանի թիվ 1 ավագ դպրոց	60	4	18.9	Արարատ	Գետազատի միջնակարգ դպրոց	18	4	18.5
Շիրակ	Ախուրյանի ավագ դպրոց	47	4	18.1	Արագածոտն	Թաթուլի միջնակարգ դպրոց	10	4	18.1
Երևան	«Երևակ» կրթահամալիր	80	3	19.5	Սյունիք	Ագարակի միջնակարգ դպրոց	39	4	19.1
Սյունիք	Ագարակի միջնակարգ դպրոց	44	3	18.5	Կոտայք	Ակունքի միջնակարգ դպրոց	23	4	18.2

Արմավիր	Քարակերտի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	40	3	19.9
Տավուշ	Նոյեմբերյանի ավագ դպրոց	48	3	18.2
Վայոց ձոր	Վայքի ավագ դպրոց	24	3	18.4
Կոտայք	Բջնիի միջնակարգ դպրոց	13	3	18.3
Կոտայք	Ջորավանի միջնակարգ դպրոց	24	3	18.7
Գեղարքունիք	Մարտունու ավագ դպրոց	39	3	19.5
Գեղարքունիք	Վաղաշենի միջնակարգ դպրոց	12	3	18.2
Արմավիր	Սյասնիկյանի միջնակարգ դպրոց	45	2	19.6
Արմավիր	Նորապատի միջնակարգ դպրոց	23	2	19.1
Կոտայք	Սոլակի միջնակարգ դպրոց	14	2	19.5
Կոտայք	Քաղսիի միջնակարգ դպրոց	20	2	18.7
Շիրակ	Ազատանի միջնակարգ դպրոց	272	2	19.9
Արարատ	Լուսառատի միջնակարգ դպրոց	10	2	19.4
Գեղարքունիք	Գավառի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	183	2	19.8
Գեղարքունիք	Դոմաշենի միջնակարգ դպրոց	41	2	18.3
Շիրակ	Արևշատի միջնակարգ դպրոց	14	2	19.1
Շիրակ	Մուսայելյանի միջնակարգ դպրոց	13	2	19.7
Շիրակ	Սառնաղբյուրի միջնակարգ դպրոց	23	2	18.1
Երևան	ԵՊԲՀ-ի «Հերացի» ավագ դպրոց	17	2	18.7
Երևան	ՀԱՊՀ Երևանի ավագ դպրոց	32	2	19.7
Լոռի	Վանաձորի թիվ 24 միջն. դպրոց	8	2	19.5
Քիմիա				
Երևան	«Քվանտ» վարժարան	86	9	19.2
Կոտայք	Հրազդանի թիվ 10 ավագ դպրոց	117	9	18.5
Սյունիք	Գորիսի թիվ 1 ավագ դպրոց	60	8	18.4
Արմավիր	«Էօրնեկեան» միջնակարգ դպրոց	36	5	19.0
Գեղարքունիք	Գավառի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	23	4	18.3
Սյունիք	Անգեղակոթի միջնակարգ դպրոց	18	2	19.5

Երևան	«Հայ-չինական բարեկամության դպրոց» հիմնադրամ	11	3	18.0
Երևան	«Վարդանանք» կրթահամալիր	6	3	19.2
Արարատ	Արևշատի միջնակարգ դպրոց	18	3	18.2
Տավուշ	Բաղանիսի միջնակարգ դպրոց	4	3	19.5
Գեղարքունիք	Կարճաղբյուրի միջնակարգ դպրոց	33	3	18.2
Արարատ	Վերին Արտաշատի միջն. դպրոց	27	3	18.9
Լոռի	Քարինջի միջնակարգ դպրոց	9	2	18.4
Արմավիր	Հացիկի միջնակարգ դպրոց	20	2	18.0
Շիրակ	«Հայբուսակ» համ. «Շիրակացի» մ. դ.	3	2	19.1
Տավուշ	Բագրատաշենի թիվ 1 միջն. դպրոց	24	2	19.5
Արմավիր	Ամասիայի միջնակարգ դպրոց	10	2	18.0
Արմավիր	Լուկաշինի միջնակարգ դպրոց	17	2	18.9
Արմավիր	Գետաշենի միջնակարգ դպրոց	17	2	19.1
Վայոց ձոր	Մալիշկայի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց	21	2	18.7
Երևան	ՄՊՀ մասնաճյուղի Երիցյան վարժ.	52	2	18.4
Արմավիր	Նորավանի միջնակարգ դպրոց	12	2	18.9
Արմավիր	Ջանֆիդայի միջնակարգ դպրոց	23	2	18.0
Գեղարքունիք	Մարուխանի թիվ 3 միջն. դպրոց	16	2	19.0
Կենսաբանություն				
Գեղարքունիք	Սևանի ավագ դպրոց	60	7	18.0
Գեղարքունիք	Գավառի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	23	4	18.7
Երևան	Թիվ 46 ավագ դպրոց	94	2	18.5
Շիրակ	Մեծ Մանթաշի միջնակարգ դպրոց	14	2	18.5
Սյունիք	Անգեղակոթի միջնակարգ դպրոց	18	2	19.7
Արմավիր	Գայի միջնակարգ դպրոց	24	2	19.0
Լոռի	Ստեփանավանի վարժարան	31	2	18.5
Արարատ	Վերին Արտաշատի միջն. դպրոց	27	2	18.7
Շիրակ	Փոքր Մանթաշի միջնակարգ դպրոց	19	2	18.0

Շիրակ	Մեծ Մանթաշի միջնակարգ դպրոց	14	2	18.2	Ֆրանսերեն				
Արարատ	Մխչյանի միջնակարգ դպրոց	39	2	18.0	Կոտայք	Հրազդանի թիվ 13 ավագ դպրոց	105	3	18.7
Ֆիզիկա					Տավուշ	Աչաջրի միջնակարգ դպրոց	42	4	18.5
Լոռի	Վանաձորի մաթեմ. և բնագ. առարկ. խոր. ուսուց. հ. դպրոց	26	8	18.2	Մաթեմատիկա				
Տավուշ	Իջևանի ավագ դպրոց	107	7	18.4	Արմավիր	Ջրառատի միջնակարգ դպրոց	20	2	18.1
Լոռի	Սպիտակի ավագ դպրոց	72	4	18.0	Աշխարհագրություն				
Արարատ	Մրգավետի միջնակարգ դպրոց	20	2	18.5	Սյունիք	Գորիսի թիվ 4 ավագ դպրոց	131	2	18.1
Վայոց ձոր	Ագարակաձորի միջնակարգ դպրոց	8	2	19.7	Գերմաներեն				
Արագածոտն	Ակունքի միջնակարգ դպրոց	5	2	19.0	Արագածոտն	Նորաշենի միջնակարգ դպրոց	11	2	18.6
Արարատ	Արևշատի միջնակարգ դպրոց	18	2	19.2	<i>18-20 միջակայքում միջին միավորներ չեն արձանագրվել ռուսաց լեզվից:</i>				
Երևան	Թիվ 99 միջնակարգ դպրոց	19	2	18.2					

3.4. ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԸՍՏ ԴԻՄՈՐԴՆԵՐԻ ՍԵՌԱՅԻՆ ԿԱԶՄԻ

2021 թվականին միասնական մեկ կամ երկու քննություն է հանձնել իգական սեռի 6773 (57.7%) և արական սեռի 4971 (42.3%) դիմորդ: Նրանցից 2021 թվականի շրջանավարտ են եղել 6627 աղջիկ (աղջիկների 97.8%-ը) և 4822 տղա (տղաների 97%-ը):

Աղյուսակ 10-ում ըստ դիմորդների սեռերի ներկայացված են միասնական քննությունների մասնակիցների թվերը և միջին միավորները: Մգացված են յուրաքանչյուր քննության ընդհանուր միջին միավորը գերազանցող ցուցանիշների վանդակները, իսկ հաստացված շրջանակով ներկայացված են ամենաբարձր միջին միավորներն ըստ առարկաների:

Աղյուսակ 10. 2021 թ. միասնական քննությունների միջին միավորները ըստ դիմորդների սեռերի*

Քննական առարկաները	Իգական սեռ		Արական սեռ		Ընդհանուր միջին միավորը
	մասնակիցների թիվը	միջին միավորը	մասնակիցների թիվը	միջին միավորը	
Մաթեմատիկա	1873	11.4	3356	9.9	10.4
Անգլերեն	3033	15.0	1353	13.4	14.5
Հայոց լեզու և հայ գրականություն	3249	12.8	866	10.6	12.3
Հայոց պատմություն	854	15.3	603	13.5	14.6
Կենսաբանություն	851	13.1	543	11.6	12.5
Քիմիա	703	13.3	443	12.5	13.0
Աշխարհագրություն	109	14.9	80	12.8	14.0
Ֆիզիկա	302	13.8	1067	12.0	12.4
Ռուսագ լեզու	181	13.2	93	10.4	12.2
Գերմաներեն	65	14.1	20	13.0	13.8
Ֆրանսերեն	67	14.7	7	14.2	14.7
Համաշխարհային պատմություն	19	13.7	10	12.1	13.2
Իսպաներեն	2	12.1			12.1
Պարսկերեն	1	16.75	1	10.25	13.5

*- Եթե քննությանը մասնակցել է 1 դիմորդ, ապա նրա ցուցանիշը չի համեմատվել միջին միավորի հետ:

Ինչպես երևում է աղյուսակ 10-ում, աղջիկների հավաքած միջին միավորները բարձր են եղել համապատասխան ընդհանուր միջին և տղաների հավաքած միջին միավորներից: Իգական և արական սեռերի դիմորդների վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորներն արձանագրվել են հայոց պատմությունից (համապատասխանաբար՝ 15.3 և 13.5), ամենացածրը՝ մաթեմատիկայից (համապատասխանաբար՝ 11.4 և 9.9): Իսպաներենի քննությանը մասնակցել են միայն աղջիկներ:

4. ԹԵՍՏԵՐ ԵՎ ԹԵՍՏԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ

2021 թ. միասնական քննությունների թեստերը կազմվել են առարկայական «Շտեմարաններում» առկա առաջադրանքներից, «Շտեմարանների» առաջադրանքների և դասագրքերում գետեղված թեմաների հիման վրա կազմված նոր առաջադրանքներից:

Հայոց լեզվի և հայ գրականության, հայոց պատմության, մաթեմատիկայի և բնագիտական առարկաների թեստերը կազմված են եղել ընտրովի, կարճ պատասխանով առաջադրանքներից և պնդումների փնջերից, օտար լեզուներինը՝ ընտրովի և կարճ, համաշխարհային պատմությանը՝ ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներից: Թեստերի կառուցվածքի և գնահատման վերաբերյալ տեղեկությունները ներկայացված են [հավելված 4](#)-ում:

Աղյուսակ 11-ում ներկայացված են միասնական քննությունների հիմնական փուլի թեստերի միջին միավորները, բարդության և հուսալիության գործակիցները:

Աղյուսակ 11. 2021 թ. միասնական քննությունների հիմնական փուլի թեստերի միջին միավորը, բարդությունը⁶ և հուսալիությունը⁷

Քննական առարկան	Թեստի համարը	Մասնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Բարդության գործակիցը	Հուսալիության գործակիցը
Հայոց լեզու և հայ գրականություն	1	1013	12.4	0.63	0.935
	2	996	12.7	0.66	0.939
	3	1005	12.2	0.62	0.939
	4	991	12.5	0.65	0.939
Հայոց պատմություն	1	356	14.7	0.76	0.960
	2	353	14.5	0.75	0.967
	3	353	14.7	0.76	0.960
	4	341	14.7	0.76	0.966
Անգլերեն	1	1080	14.2	0.71	0.962
	2	1060	14.9	0.74	0.965
	3	1078	14.4	0.72	0.964
	4	1053	14.6	0.73	0.967
Ռուսաց լեզու	1	66	13.0	0.65	0.949
	2	64	12.4	0.62	0.950
	3	59	13.4	0.67	0.946
	4	57	12.2	0.61	0.956
Տրանսերեն	1	20	14.9	0.74	0.959
	2	16	15.1	0.76	0.974
	3	21	15.1	0.75	0.951
	4	17	13.6	0.68	0.984
Գերմաներեն	1	20	15.0	0.75	0.964
	2	25	12.8	0.64	0.973
	3	22	13.2	0.66	0.967
	4	18	13.7	0.68	0.970
Մաթեմատիկա	1	1280	10.6	0.58	0.922
	2	1248	10.5	0.58	0.927
	3	1255	10.5	0.58	0.918
	4	1245	10.3	0.57	0.928
Կենսաբանություն	1	323	12.7	0.66	0.975
	2	325	12.8	0.66	0.975
	3	326	12.5	0.65	0.975
	4	318	13.1	0.65	0.974
Քիմիա	1	258	12.8	0.66	0.971
	2	262	13.7	0.70	0.972
	3	261	13.0	0.67	0.972
	4	261	13.9	0.71	0.974
Ֆիզիկա	1	329	12.5	0.65	0.964
	2	329	13.1	0.68	0.967
	3	326	12.4	0.65	0.963
	4	327	12.4	0.66	0.964
Աշխարհագրություն	1	46	14.1	0.72	0.952
	2	47	14.1	0.73	0.961
	3	50	14.0	0.72	0.949
	4	44	13.8	0.71	0.960
Համաշխարհային պատմություն	1	7	14.8	0.74	0.977
	2	6	13.2	0.66	0.942
	3	11	12.1	0.61	0.966
	4	5	13.2	0.66	0.987

⁶ **Բարդություն:** Թեստը համարվում է շատ հեշտ, երբ բարդության գործակիցը (P) գտնվում է 0.9-1.0 սահմաններում: $0.75 \leq P \leq 0.89$ սահմաններում թեստը հեշտ է, $0.30 \leq P \leq 0.74$ սահմաններում՝ միջին բարդության, $0.20 \leq P \leq 0.29$ սահմաններում՝ բարդ, $P \leq 0.19$ դեպքում՝ շատ բարդ:

⁷ **Հուսալիություն:** Հուսալիության գործակից՝ 0.7-ից մինչև 0.8 ընդունված արժեքների դեպքում թեստի հուսալիությունը համարվում է միջին, 0.8-ից մինչև 0.9 արժեքների դեպքում՝ ընդունելի, 0.9-ից մեծ արժեքների դեպքում՝ մեծ:

II. ԲՈՒՀԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹԸ

5. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲՈՒՀԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

2021/2022 ուսումնական տարվա համար կառավարության N 465-Ն որոշմամբ⁸ ՀՀ բուհերին բակալավրի կրթական ծրագրով ընդունելության⁹ նպատակով տրամադրվել է 1838 անվճար և 22300 վճարովի տեղ:

Միասնական և կենտրոնացված քննություններով մասնագիտություն է հայտագրել 11042 դիմորդ: Ներբուհական քննությունները ներառյալ՝ դիմորդների ընդհանուր թիվը կազմել է 13128: Նրանցից ընդունվել է 9700-ը (73.9%):

Երկու քննություն հայտագրել է 10799 դիմորդ, որոնցից 8388-ը դիմում-հայտում առաջին քննությունը նշել է «Միասնական»: Վերջիններից 7882-ը երկրորդ քննությունը նշել է «Միասնական», 498-ը՝ «Կենտրոնացված», 8-ը՝ «Ներբուհական»: Միայն մեկ քննություն է հայտագրել 2328 դիմորդ, որոնցից 2284-ը (98.1%) դիմում-հայտում նշել է «Միասնական», 44-ը (1.9%)՝ «Ներբուհական»:

Բուհերի ընդունելության մրցույթը կազմակերպվել է երկու փուլով: Միասնական, կենտրոնացված և ներբուհական քննություններ հայտագրած 13128 դիմորդներից ընդունվել է 9700-ը (73.9%), որոնցից 8776-ը (ընդունվածների 90.5%-ը)՝ մրցույթի առաջին փուլում, 924-ը (ընդունվածների 9.5%-ը)՝ երկրորդ փուլում: Միայն միասնական և կենտրոնացված քննություններ է հայտագրել 11042 դիմորդ (հայտագրվածների 84.1%-ը): Նրանցից ընդունվել է 9029-ը (ընդունվածների 93.1%-ը), որից մրցույթի առաջին փուլում՝ 8112-ը (բոլոր ընդունվածների 89.8%-ը), երկրորդ փուլում՝ 917-ը (10.2%):

Միասնական և կենտրոնացված քննությունների արդյունքներով բուհ ընդունված 9029 դիմորդներից ուսուցման անվճար հիմունքներով ընդունվել է 1435 դիմորդ (1395-ը՝ առաջին փուլում, 40-ը՝ երկրորդում), վճարովի հիմունքներով՝ 7502-ը (6629-ը՝ առաջին փուլում, 873-ը՝ երկրորդում): Արտոնություններով ընդունվել է 92 դիմորդ, որից 75-ը՝ առաջին փուլում, 17-ը՝ երկրորդում:

Միասնական քննություններ հայտագրած դիմորդների թիվը (12043) միասնական քննություն պահանջող մասնագիտություն հայտագրածների թվից (11042) մեծ է, որովհետև նրանց մի մասը դիմել է բուհերի ընդունելության մրցույթի ցանկում չընդգրկված այլ բուհեր կամ նպատակ է ունեցել միասնական քննության արդյունքով որևէ բուհի հեռակա ուսուցման ընդունելության մրցույթին մասնակցելու:

Բուհերում հայտագրված 13128 դիմորդներից 12655-ը (96.4%) առաջին հայտով դիմել են ՀՀ պետական, 473-ը (3.6%)՝ ոչ պետական բուհեր: Բուհ ընդունվածներից 9369-ն (96.6%) ընդունվել են պետական բուհեր, 331-ը (3.4%)՝ ոչ պետական:

⁸ - 2021/2022 ուսումնական տարվա՝ պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի լրիվ փոխհատուցմամբ (անվճար) և վճարովի, առկա ուսուցմամբ բակալավրի ու անընդհատ և ինտեգրացված կրթական ծրագրերով ընդունելության տեղերը: <https://www.arlis.am>

⁹ - Բուհերի ընդունելության մրցույթն անցկացվում է ԳԹԿ-ում՝ համակարգչային ծրագրերի միջոցով: 2020 թվականից սկսած՝ ԳԹԿ-ի տվյալների բազաներում առցանց ամրագրվում են նաև զուտ ներբուհական քննություններով ընդունելություն կազմակերպող բուհերի դիմորդները, որոնցից ընդունվածների թիվը տվյալների բազաներում ամբողջական չէ, քանի որ մրցույթն անցկացնում են բուհերը և ոչ բոլորն են տրամադրել համապատասխան արդյունքները: Հետագայում այդ խնդիրը կլուծվի:

5.1 ՀԱՅՏԱԳՐՎԱԾ ԵՎ ԲՈՒՀ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ԴԻՄՈՐԴՆԵՐԻ ԹՎԵՐԸ ԸՍՏ ԲՈՒՇԵՐԻ ԵՎ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ (ՆԱԵՎ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻ)

Աղյուսակ 12-ում, որտեղ ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների և ՀՀ-ում միասնական քննություններին մասնակից դիմորդներ ունեցած երկրների ներկայացված են բուհ ընդունվածների տոկոսները, երևում է, որ բուհ ընդունվածների 97%-ը եղել են ՀՀ քաղաքացիներ: Բուհ ընդունված երևանաբնակ դիմորդները կազմել են բոլոր դիմորդների 32.5%-ը:

Աղյուսակ 12. Բուհ ընդունվածների թվերը և տոկոսները ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների և բուհերում այլ երկրներից հայտագրվածների

		ՀՀ (վարչատարածքային միավորները)											Ընդամենը ՀՀ-ից	Արցախ	Վրաստան	Ռուսաստան	Այլ երկրներ	Ընդամենը	Ընդամենը՝ բոլոր երկրներից
		Երևան	Արագածոտն	Արարատ	Արմավիր	Գեղարքունիք	Լոռի	Կոտայք	Շիրակ	Սյունիք	Վայոց ձոր	Տավուշ							
Հայտագրվածների	թիվը հիմնական փուլի 1ին հայտով	4403	564	954	909	782	1047	1267	1159	722	234	614	12655	177 *	83	195	18	471	13128
	տոկոսը հայտագրվածների ընդհանուր թվից	33.5	4.3	7.3	6.9	6.0	8.0	9.7	8.8	5.5	1.8	4.7	96.4	1.3	0.6	1.5	0.1	3.6	100
Ընդունվածների	թիվը	3151	393	743	658	599	790	1007	832	601	167	471	9412	116 *	33	126	13	288	9700
	տոկոսը ընդունվածների ընդհանուր թվից	32.5	4.1	7.7	6.8	6.2	8.1	10.4	8.6	6.2	1.7	4.9	97.0	1.2	0.3	1.3	0.1	3.0	100
	տոկոսը տվյալ միավորից հայտագրվածների թվից	71.6	69.7	77.9	72.4	76.6	75.5	79.5	71.8	83.2	71.4	76.7	74.4	65.5	39.8	64.6	72.2	61.1	73.9

* ՀՀ քաղաքացիներից երկուսը հայտագրվել և ընդունվել են Արցախում:

Աղյուսակում երևում է, որ ՀՀ-ից հայտագրվել է 12655 դիմորդ, որոնցից ընդունվել է 9412-ը (74.4%): ՀՀ մարզերից բուհ ընդունվածների ամենաբարձր տոկոսն արձանագրվել է Կոտայքում. բուհերում հայտագրված 13128 դիմորդների 9.7%-ը կազմած

1267 դիմորդներից ընդունվել է 1007-ը (բոլոր ընդունվածների 10.4%-ը): Վարչատարածքային տվյալ միավորից բուհերում հայտագրվածներից ընդունվածների տոկոսով առաջատարը եղել է Սյունիքի մարզը (83.2%):

Աղյուսակ 13. 2021 թ. բուհերի ընդունելության մրցույթի լրացուցիչ փուլով ընդունվածների թիվը և տոկոսը *

Բուհը	Ընդունվածների		Բուհը	Ընդունվածների	
	թիվը	տոկոսը		թիվը	տոկոսը
ԵՊՀ	290	31.6	Գավառի պետական համալսարան	7	0.8
ՀԱՊՀ (Երևան)	94	10.3	Երևանի «Հայրուսակ» համալսարան	7	0.8
ՀՊՄՀ	92	10.0	ԵՊՀ-ի Իջևանի մասնաճյուղ	6	0.7
ՃՇՀԱՀ	83	9.1	ՀԱՊՀ-ի Գյումրու մասնաճյուղ	5	0.5
Հայ-Ռուսական (Սլավոնական) համալսարան	76	8.3	ՀԱՊՀ-ի Վանաձորի մասնաճյուղ	4	0.4
ԵՊԼՀ	73	8.0	Գորիսի պետական համալսարան	3	0.3
ՀՊՏՀ	57	6.2	Եվրասիա միջազգային համալսարան	3	0.3
Հայկական բժշկական ինստիտուտ	26	2.8	ՀՊՏՀ-ի Գյումրու մասնաճյուղ	2	0.2
ԵՊԲՀ	23	2.5	Երևանի «Հյուսիսային» համալսարան	1	0.1
ՀԱԱՀ	18	2.0	Ավանդական բժշկության համալսարան	1	0.1
Շիրակի պետական համալսարան	17	1.9	ՀԱՊՀ-ի Կապանի մասնաճյուղ	1	0.1
Եվրոպական համալսարան	14	1.5	Եվրոպական համալսարանի Վանաձորի մասն.	1	0.1
Վանաձորի պետական համալսարան	13	1.4	Ընդամենը	917	100

* Աղյուսակում ընդգրկված չեն միայն ներբուհական քննություններով ընդունելություն կազմակերպող բուհերի տվյալները:

Աղյուսակ 13-ից երևում է, որ 2021 թ. բուհերի ընդունելության մրցույթի լրացուցիչ փուլով ընդունված դիմորդների ամենաբարձր՝ 31.6%-ն ընդունվել է ԵՊՀ: Երկրորդ տեղում է ՀԱՊՀ-ն (10.3%), երրորդ տեղում՝ ՀՊՄՀ-ն (10%):

Աղյուսակ 14-ում ներկայացված են ՀՀ բուհեր ընդունված դիմորդների տոկոսները ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների և բուհերում այլ երկրներից հայտագրվածների: Տվյալ վարչատարածքային միավորից կամ երկրից ըստ բուհերի ընդունվածների տոկոսները հաշվարկված են ՀՀ բուհերում այդ վարչատարածքային միավորից կամ երկրից ընդունվածների ընդհանուր թվից: Աղյուսակում գունավորած է վարչատարածքային յուրաքանչյուր միավորի ամենաբարձր ցուցանիշի վանդակը:

Աղյուսակ 14. 2021 թ. բուհեր ընդունված դիմորդների տոկոսային բաշխումը ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների (նաև այլ երկրների)

	Երևան	Արագածոտն	Արարատ	Արմավիր	Գեղարքունիք	Լոռի	Կոտայք	Շիրակ	Սյունիք	Վայոց ձոր	Տավուշ	Արցախ	Վրաստան	Ռուսաստան	Այլ երկրներ
ԵՊՀ	32.1	31.3	27.5	23.7	28.7	16.2	28.1	19.1	23.1	24.6	20.2	26.7	27.3	19.0	23.1
ՀՊՏՀ	11.6	14.5	11.6	14.6	14.9	9.0	13.0	5.0	11.0	7.8	7.4	6.0	3.0	9.5	15.4
ՀԱՊՀ (Երևան)	11.6	12.5	13.5	11.1	9.0	6.3	9.2	5.0	7.2	9.0	4.5	11.2	21.2	17.5	7.7
ԵՊԼՀ	11.6	10.9	13.9	18.2	8.3	8.6	17.2	5.4	14.1	18.6	8.3	12.9	6.1	1.6	7.7
ՃՇՀԱՀ	10.2	6.9	3.8	5.0	6.8	1.9	7.7	2.6	3.3	13.2	3.0	14.7	12.1	11.1	7.7
ԵՊԲՀ	9.0	5.1	6.5	7.6	7.8	6.3	5.6	7.7	8.3	5.4	3.4	5.2	12.1	11.9	23.1
ՀՊՍՀ	7.8	14.5	16.8	15.7	13.5	4.1	13.8	2.0	8.2	10.8	8.7	11.2	12.1	4.8	
ՀԱԱՀ	1.4	0.8	0.9	0.9	0.2	0.1	0.9	0.4	0.8	1.2	0.8		6.1	0.8	
Այլ բուհեր	4.7	3.5	5.5	3.2	10.8	47.5	4.5	52.8	24.0	9.4	43.7	12.1		23.8	15.3

Աղյուսակ 14-ում տեսնում ենք, որ ՀՀ վարչատարածքային միավորների մեծ մասից հայտագրվածների և ընդունվածների թվերով առաջատար բուհը եղել է ԵՊՀ-ն: Լոռու, Շիրակի և Տավուշի մարզերում գործող որոշ բուհերի և խոշոր բուհերի մասնաճյուղերի առկայությամբ պայմանավորված՝ այդ բուհեր դիմած և ընդունված դիմորդների տոկոսը եղել է բարձր: Դա առավել ընդգծված է հատկապես Շիրակի մարզում (52.8%): Նշված մարզերից հայտագրվածների և ընդունվածների թվով ԵՊՀ-ն եղել է 2-րդ տեղում: Գեղարքունիքի, Լոռու, Շիրակի, Սյունիքի, Վայոց ձորի և Տավուշի մարզերում գործող բուհերում ու խոշոր բուհերի մասնաճյուղերում հայտագրվածների և ընդունվածների վիճակագրական պատկերը ներկայացված է աղյուսակ 15-ում:

Աղյուսակ 15. ՀՀ մարզերում գործող բուհերում 2021 թ. հայտագրված և ընդունված դիմորդների թվերը ըստ բուհերի * (մրցույթի հիմնական և լրացուցիչ փուլերը միասին)

Մարզը	Բուհը	Հայտագրվածներ				Ընդունվածներ					
		Տվյալ մարզից ՀՀ բուհեր ներկայացրած հայտերի ընդհանուր թիվը **	Ընդհանուր թիվը տվյալ բուհում	Թիվը տվյալ մարզից	Տոկոսը տվյալ բուհի հայտերի ընդհանուր թվից	Տոկոսը տվյալ մարզից ՀՀ բուհեր ներկայացրած հայտերի թվից	Տվյալ մարզից ՀՀ բուհեր ընդունվածների ընդհանուր թիվը	Ընդհանուր թիվը տվյալ բուհում	Թիվը տվյալ մարզից	Տոկոսը տվյալ բուհի ընդունվածների թվից	Տոկոսը տվյալ մարզից ՀՀ բուհեր ընդունվածների ընդհանուր թվից
Շիրակ	Շիրակի պետական համալսարան	1241	410	392	95.6	31.6	832	273	263	96.3	31.6
	ՀՊՏՀ-ի Գյումրու մասնաճյուղ		122	120	98.4	9.7		98	97	99.0	11.7
	ՀԱՊՀ-ի Գյումրու մասնաճյուղ		90	87	96.7	7.0		57	55	96.5	6.6
	Եվրոպական համալս. Գյումրու մասն.		1	1	100	0.1		1	1	100	0.1
	Գյումրու «Պրոգրես» համալսարան		1	1	100	0.1		1	1	100	0.1
Լոռի	Վանաձորի պետական համալսարան	1112	427	418	97.9	37.6	790	289	283	97.9	35.8
	ՀԱՊՀ-ի Վանաձորի մասնաճյուղ		97	96	99.0	8.6		56	55	98.2	7.0
	Եվրոպական համալս. Վանաձորի մասն.		5	2	40.0	0.2		3	2	66.7	0.3
Գեղարքունիք	Գավառի պետական համալսարան	858	73	69	94.5	8.0	599	52	47	90.4	7.8
Սյունիք	Գորիսի պետական համալսարան	763	84	83	98.8	10.9	601	54	54	100	9.0
	ՀԱՊՀ-ի Կապանի մասնաճյուղ		76	74	97.4	9.7		54	53	98.1	8.8
Տավուշ	ԵՊՀ-ի Իջևանի մասնաճյուղ	650	245	235	95.9	36.2	471	198	188	94.9	39.9
Վայոց ձոր	ՀՊՏՀ-ի Եղեգնաձորի մասնաճյուղ	244	28	25	89.3	10.2	167	15	13	86.7	7.8

* Աղյուսակում ընդգրկված չեն միայն ներբուհական քննություններով ընդունելություն կազմակերպող բուհերի տվյալները:

** Հայտերի թիվը ներառում է հիմնական փուլի և լրացուցիչ փուլի առաջին հայտերը:

Աղյուսակ 15-ում երևում է, որ դիտարկված բուհերում հայտագրված տեղացի դիմորդների տոկոսը բարձր է եղել հատկապես Վանաձորի և Շիրակի պետական համալսարաններում ու ԵՊՀ-ի Իջևանի մասնաճյուղում (համապատասխանաբար՝ 37.6%, 31.6%, 36.2%՝ հաշված տվյալ մարզից ՀՀ բուհերում հայտագրվածների ընդհանուր թվից): Այդ բուհեր ընդունվածների

տոկոսները եղել են, համապատասխանաբար, 35.8%, 31.6%, 39.9%: Աղյուսակ 15-ի տվյալների հիման վրա աղյուսակ 16-ում ներկայացվել են նշված վեց մարզերի բուհերում հայտագրված և ընդունված տեղացի դիմորդների գումարային թվերը և տոկոսները:

Աղյուսակ 16. ՀՀ մարզերում գործող բուհերում 2021 թ. հայտագրված և ընդունված տվյալ մարզի դիմորդների թվերը
(մրցույթի հիմնական և լրացուցիչ փուլերը միասին)

Մարզը	Հայտագրվածներ					Ընդունվածներ				
	Տվյալ մարզից ՀՀ բուհեր ներկայացված հայտերի ընդհանուր թիվը	Հայտերի ընդհանուր թիվը մարզի բուհերում	Տվյալ մարզից նույն մարզի բուհեր ներկայացված հայտերի թիվը	Տոկոսը մարզի բուհերում հայտագրվածների ընդհանուր թվից	Տոկոսը տվյալ մարզից ՀՀ բուհերում հայտագրվածների ընդհանուր թվից	Տվյալ մարզից ՀՀ բուհեր ընդունվածների ընդհանուր թիվը	Մարզի բուհեր ընդունվածների ընդհանուր թիվը	Տվյալ մարզից նույն մարզի բուհեր ընդունվածների թիվը	Տոկոսը մարզի բուհեր ընդունվածների ընդհանուր թվից	Տոկոսը տվյալ մարզից ՀՀ բուհեր ընդունվածների ընդհանուր թվից
Լոռի	1112	529	516	97.5	46.4	790	348	340	97.7	43.0
Շիրակ	1241	624	601	96.3	48.4	832	430	417	97.0	50.1
Գեղարքունիք	858	73	69	94.5	8.0	599	52	47	90.4	7.8
Սյունիք	763	160	157	98.1	20.6	601	108	107	99.1	17.8
Տավուշ	650	245	235	95.9	36.2	471	198	188	94.9	39.9
Վայոց ձոր	244	28	25	89.3	10.2	167	15	13	86.7	7.8
Ընդամենը	4868	1659	1603	96.6	32.9	3460	1151	1112	96.6	32.1

Դիտարկված բուհերում 1-ին հայտով հայտագրվել է ընդհանուր հաշվով 1659 դիմորդ, որոնցից 1603-ը եղել են տեղացիներ: Տարբեր հայտերով ընդունվել է 1151 դիմորդ (1112-ը՝ տեղացիներ):

Նշված բուհերում հայտագրված տեղացի դիմորդների ընդհանուր թիվը (1603) կազմել է 2021 թվականին ՀՀ բուհերում հայտագրվածների (13128) 12.2%-ը: Այդ բուհեր ընդունված 1112 տեղացիները կազմել են բոլոր ընդունվածների (9700) 11.5%-ը:

5.2 ԲՈՒՅԵՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԸ ԸՍՏ ՀՀ ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՈՒՍՈՒՑԱՆՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ

Աղյուսակ 17-ում ներկայացված են հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվող հիմնական առարկաները ներկայացնող մասնագիտություններն ընտրած դիմորդների թվերը:

Աղյուսակ 17. ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվող առարկաներից բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստանալու գծով 2021 թ. հայտագրված և ընդունված դիմորդների թվերը
(մրցույթի հիմնական փուլ)

Մասնագիտությունը	Հայտագրվածների թիվը	Ընդունվածների			
		ընդհանուր թիվը	տոկոսը	թիվը 1-ին հայտով	տոկոսը
Հայոց լեզու և գրականություն	176	153	86.9	31	20.3
Անգլերեն լեզու և գրականություն	159	130	81.8	19	14.6
Պատմություն	163	127	77.9	23	18.1
Կենսաբանություն	73	46	63.0	19	41.3
Մաթեմատիկա	80	71	88.8	22	31.0
Ռուսաց լեզու և գրականություն	55	53	96.4	15	28.3
Աշխարհագրություն	42	38	90.5	11	28.9
Ֆիզիկա	25	23	92.0	22	95.7
Քիմիա	12	11	91.7	11	100
Ֆրանսերեն լեզու և գրականություն	6	6	100	3	50.0
Գերմաներեն լեզու և գրականություն	8	6	75.0	1	16.7
Ընդամենը	799	644	83.1	177	26.7

Աղյուսակ 17-ի տվյալները վերաբերում են 2021 թվականի ընդունելության մրցույթի ցանկում ընդգրկված բոլոր բուհերին: Մանկավարժի որակավորում շնորհող բուհերի (ՀՊՄՀ, ԵՊԼՀ, ՇՊՀ, ՎՊՀ և այլն) նույն մասնագիտություններն ընտրած դիմորդների թվերը ներկայացված են աղյուսակ 18-ում, որտեղ տեսնում ենք, որ այդ մասնագիտությունները մրցույթի առաջին փուլում հայտագրել է 447 դիմորդ (առաջին փուլում հայտագրվածների 3.4 տոկոսը): Հայտագրվածների թվով առաջին տեղերում եղել են «Անգլերեն լեզու և գրականություն», «Հայոց լեզու և գրականություն» և «Պատմություն» մասնագիտությունները:

Աղյուսակ 18. Հայտագրված և ընդունված դիմորդների թվերը մանկավարժի որակավորում շնորհող բուհերում

Մասնագիտությունը	Հայտագրվածների թիվը	Ընդունվածների թիվը	Ընդունվածների տոկոսը
Անգլերեն լ. և գրականություն	126	99	78.6
Հայոց լեզու և գրականություն	96	83	86.5
Պատմություն	89	69	77.5
Կենսաբանություն	41	19	46.3
Ռուսաց լեզու և գրականություն	33	31	93.9
Մաթեմատիկա	28	24	85.7
Աշխարհագրություն	19	15	78.9
Գերմաներեն լեզու և գրականություն	8	6	75.0
Ֆիզիկա	4	4	100
Քիմիա	3	2	66.7
Ընդամենը	447	352	78.7

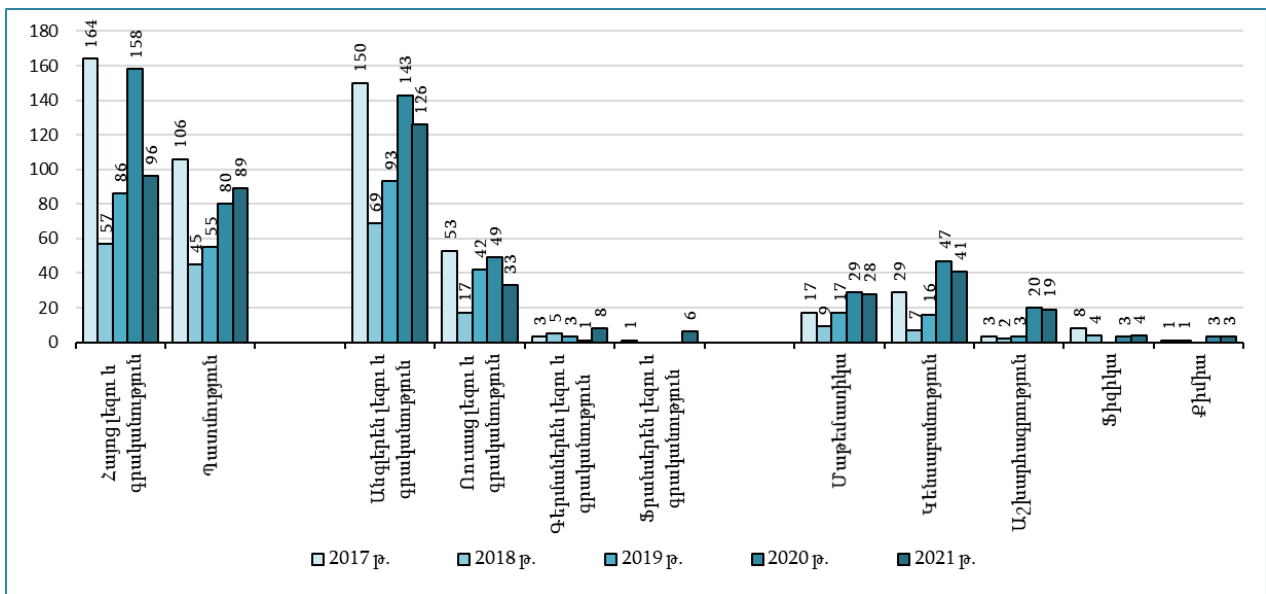
ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվող առարկաների մասնագիտությունների գծով մանկավարժի որակավորում շնորհող բուհերում վերջին 5 տարիներին 1-ին հայտով մրցույթի հիմնական փուլում միջինում

հայտագրվել է տվյալ տարվա դիմորդների 4.2 տոկոսը:

Աղյուսակ 19. ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվող քննական առարկաներից բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստանալու գծով 2017-2021 թթ. 1-ին հայտով հայտագրված դիմորդների թվերը

Տարեթիվը		2017	2018	2019	2020	2021
Հայտերի ընդհանուր թիվը		9030	5270	10100	11967	13128
Նշված մասնագիտությունների հայտերի	թիվը 1-ին հայտով	535	216	315	533	453
	տոկոսը	5.9	4.1	3.1	4.5	3.5

Դիագրամ 2. ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվող քննական առարկաներից բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստանալու գծով 2017-2021 թթ. 1-ին հայտով հայտագրված դիմորդների թվերը

2021 թ. բուհերի ընդունելության մրցույթի լրացուցիչ փուլում վերը նշված մասնագիտությունների թափուր մնացած տեղերի համար 1-ին հայտով հայտագրվել է 51 դիմորդ (պատմություն՝ 32, անգլերեն լեզու և գրականություն՝ 10, քիմիա՝ 6, ֆիզիկա՝ 2, մաթեմատիկա՝ 1), որը կազմել է այդ փուլում հայտագրված 521 դիմորդների 9.8 տոկոսը:

5.3 ԲՈՒՅ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՇՐՋԱՆԱԿԱՐՏՆԵՐԻ ԲԱՐՁՐ ՏՈԿՈՍՈՎ ԱՌԱՆՁՆԱՑԱԾ ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՀ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ

Աղյուսակ 20-ում ներկայացված է 2020-2021 ուսումնական տարում տասը և ավելի շրջանավարտ ունեցած հաստատություններից բուհ ընդունվածների ամենաբարձր տոկոս

ունեցած հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տասնյակը, որտեղ դպրոցները դասավորված են տոկոսների նվազման կարգով:

Աղյուսակ 20. Բուհ ընդունված շրջանավարտների ամենաբարձր տոկոսով առանձնացած հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տասնյակը

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը	Վարչատարածքային միավորը	Շրջանավարտների թիվը	Բուհ ընդունվածների	
			թիվը	տոկոսը
Արտաշատի ավագ դպրոց	Արարատ	83	81	97.6
Վանաձորի մաթեմ. և բնագիտ. առարկ. խորացված ուսուցմամբ հատուկ դպրոց	Լոռի	26	24	92.3
Վանաձորի թիվ 5 ավագ դպրոց	Լոռի	84	77	91.7
Գյումրու թիվ 2 ավագ դպրոց	Շիրակ	81	73	90.1
Ջրափիի միջնակարգ դպրոց	Շիրակ	10	9	90.0
Երևանի թիվ 62 ավագ դպրոց	Երևան	110	97	88.2
Երևանի թիվ 65 ավագ դպրոց	Երևան	147	122	83.0
Երևանի թիվ 190 ավագ դպրոց	Երևան	257	212	82.5
Երևանի թիվ 118 ավագ դպրոց	Երևան	112	92	82.1
ՀԱՊՀ Երևանի ավագ դպրոց	Երևան	272	223	82.0

Աղյուսակում երևում է, որ բուհ ընդունված շրջանավարտների տոկոսով առաջատար հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը եղել է Արտաշատի ավագ դպրոցը, որի 83 շրջանավարտներից 81-ն (97.6%) ընդունվել են ՀՀ բուհեր: Վերը նշված տասը դպրոցներից բուհեր ընդունված ամենամեծաթիվ շրջանավարտներ է ունեցել ՀԱՊՀ Երևանի ավագ դպրոցը (223 (82%)):

Աղյուսակ 21-ում ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների ներկայացված են բուհ ընդունված շրջանավարտների ամենաբարձր տոկոսով առանձնացած հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների հնգյակները, որոնք դասավորված են բուհ ընդունվածների տոկոսի նվազման կարգով: Այստեղ ևս դիտարկվել են 2021 թվականին տասը և ավելի շրջանավարտ ունեցած հաստատությունները:

Աղյուսակ 21. Բուհ ընդունված շրջանավարտների բարձր տոկոսով առանձնացած հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների հնգյակները ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների

Վարչատարածքային միավորը	Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Բուհ ընդունվածների թիվը	Բուհ ընդունվածների տոկոսը	Վարչատարածքային միավորը	Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Բուհ ընդունվածների թիվը	Բուհ ընդունվածների տոկոսը
Երևան	Թիվ 62 ավագ դպրոց	110	97	88.2	Կոտայք	Նոր Հաճնի ավագ դպրոց	75	59	78.7
	Թիվ 65 ավագ դպրոց	147	122	83.0		Հրազդանի թիվ 13 ավագ դպրոց	105	80	76.2
	Թիվ 190 ավագ դպրոց	257	212	82.5		Քասախի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց	27	18	66.7
	Թիվ 118 ավագ դպրոց	112	92	82.1		Չարենցավանի ավագ դպրոց	173	114	65.9
	ՀԱՊՀ Երևանի ավագ դպրոց	272	223	82.0		Եղվարդի թիվ 1 ավագ դպրոց	113	73	64.6
Արագածոտն	Վարդենուտի միջնակարգ դպրոց	10	7	70.0	Շիրակ	Գյումրու թիվ 2 ավագ դպրոց	81	73	90.1
	Թաթուլի միջնակարգ դպրոց	10	7	70.0		Ջրափիի միջնակարգ դպրոց	10	9	90.0
	Աշտարակի ավագ դպրոց	117	76	65.0		«Ֆոտոն» վարժարան	106	79	74.5
	Թալինի ավագ դպրոց	42	26	61.9		Մարալիկի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց	26	18	69.2
	Ագարակի միջնակարգ դպրոց	12	7	58.3		Գյումրու «Ակադեմիական» վարժարան	116	80	69.0
Արարատ	Արտաշատի ավագ դպրոց	83	81	97.6	Մյունիք	Կապանի թիվ 3 միջնակարգ դպրոց	58	45	77.6
	Արարատի ավագ դպրոց	70	56	80.0		Կապանի թիվ 2 ավագ դպրոց	98	76	77.6
	Մրգավանի միջնակարգ դպրոց	14	10	71.4		Քաջարանի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	31	24	77.4
	Վերին Արտաշատի միջնակարգ դպրոց	27	17	63.0		Կապանի թիվ 8 միջնակարգ դպրոց	10	7	70.0
	Վարդաշենի միջնակարգ դպրոց	18	11	61.1		Միսիանի ավագ դպրոց	164	109	66.5
Արմավիր	Մրգաշատի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	14	10	71.4	Վայոց ձոր	Վայքի ավագ դպրոց	48	33	68.8
	Արմավիրի թիվ 4 ավագ դպրոց	83	59	71.1		Եղեգնաձորի ավագ դպրոց	63	40	63.5
	Արմավիրի թիվ 1 ավագ դպրոց	102	66	64.7		Գետափի միջնակարգ դպրոց	13	8	61.5
	Ամբերդի միջնակարգ դպրոց	16	9	56.3		Արտաբույնքի միջնակարգ դպրոց	12	7	58.3
	«Էօրնեկեան» միջնակարգ դպրոց	36	20	55.6		Ջերմուկի կրթահամալիր	27	14	51.9

Գեղարքունիք	Մարտունու ավագ դպրոց	80	57	71.3	Տավուշ	Իջևանի ավագ դպրոց	107	72	67.3
	Սևանի Խ. Աբովյանի անվան ավագ դպրոց	60	41	68.3		Դիլիջանի թիվ 5 միջնակարգ դպրոց	12	8	66.7
	Գավառի ավագ դպրոց	57	36	63.2		Կայանավանի միջնակարգ դպրոց	16	10	62.5
	Նորատուսի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	16	10	62.5		Դիլիջանի ավագ դպրոց	69	43	62.3
	Գավառի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց	23	13	56.5		Աչաջրի միջնակարգ դպրոց	42	26	61.9
Լոռի	Վանաձորի մաթ. և բնագիտ. առարկաների խորացվ. ուսուց. հատուկ դպրոց	26	24	92.3					
	Վանաձորի թիվ 5 միջնակարգ դպրոց	84	77	91.7					
	ՎՊՀ-ի հենակետային վարժարան	147	108	73.5					
	Վանաձորի թիվ 11 ավագ դպրոց	145	101	69.7					
	Ստեփանավանի վարժարան	31	20	64.5					

Բարձր պատրաստվածություն ունեցած շրջանավարտների մի մասը, որոնք բուհերի ընդունելության մրցույթի ցանկում ընդգրկված որևէ բուհ չեն ընդունվել, հնարավոր է, որ ընդունվել են այդ ցանկում չընդգրկված այլ բուհեր:

5.4 ՄԱՀՄԱՆԱՄԵՐՁ ԵՎ ԲԱՐՁՐԼԵՈՒՍՅԻՆ ԳՅՈՒՂԵՐԻՑ ԲՈՒՀ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏՆԵՐԻ ԲԱՐՁՐ ՏՈԿՈՍՆԵՐՈՎ ԱՌԱՆՁՆԱՑԱԾ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Սահմանամերձ և բարձր լեռնային գյուղերից 2021 թ. ՀՀ բուհերում հայտագրվել է 804 դիմորդ, որոնցից ընդունվել է 613-ը (76.2%): Աղյուսակ 22-ում և աղյուսակ 23-ում ներկայացված են սահմանամերձ և բարձրլեռնային գյուղեր ունեցող վարչատարածքային միավորների՝ 2021 թ. բուհ ընդունված շրջանավարտների բարձր տոկոսով առանձնացած դպրոցները: Ուսումնասիրվել են 5 և ավելի շրջանավարտ ունեցած և ընդունվածների մեծ թիվ ապահոված դպրոցները:

Աղյուսակ 22. 2021 թ. սահմանամերձ և բարձրլեռնային գյուղերից բուհերում հայտագրված և բուհ ընդունված դիմորդների թվերը

Գյուղական բնակավայրի տիպը	Հայտագրվածների թիվը	Ընդունվածների	
		թիվը	տոկոսը
Սահմանամերձ	470	360	76.6
Բարձրլեռնային	328	251	76.5
Բարձրլեռնային սահմանամերձ	6	2	33.3
Ընդամենը	804	613	76.2

Աղյուսակ 22. 2021 թ. սահմանամերձ և բարձրլեռնային գյուղերից բուհերում հայտագրված և բուհ ընդունված դիմորդների թվերը (հիմնական փուլ)

Գյուղական բնակավայրի տիպը	Հայտագրվածների թիվը	Ընդունվածների	
		թիվը	տոկոսը
Սահմանամերձ	470	360	76.6
Բարձրլեռնային	328	251	76.5
Բարձրլեռնային սահմանամերձ	6	2	33.3
Ընդամենը	804	613	76.2

Աղյուսակ 23. 2021 թ. սահմանամերձ գյուղերի 5 և ավելի շրջանավարտ ունեցած և բուհ ընդունվածների՝ 50-ից բարձր տոկոսով առանձնացած դպրոցները

Մարզը	Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Բուհ ընդունվածների			
			թիվը	տոկոսը	այդ թվում՝ 1-ին հայտով անվճար ընդունվածների	
					թիվը	տոկոսը՝ ընդունվածների թվից
Շիրակ	Ջրափիի միջնակարգ դպրոց	10	9	90.0	3	33.3
	Բայանդուրի միջնակարգ դպրոց	6	5	83.3	1	20.0
	Երազավորսի միջնակարգ դպրոց	9	6	66.7	1	16.7
	Անիպեմզայի միջնակարգ դպրոց	5	3	60.0		
	Իսահակյանի միջնակարգ դպրոց	8	4	50.0		
Տավուշ	Այգեձորի միջնակարգ դպրոց	9	6	66.7	2	33.3
	Կայանավանի միջնակարգ դպրոց	16	10	62.5	2	20.0
	Աչաջրի միջնակարգ դպրոց	42	26	61.9	9	34.6
	Ջուջևանի միջնակարգ դպրոց	7	4	57.1	2	50.0
	Ազատամուտի միջնակարգ դպրոց	29	15	51.7	2	13.3
	Բերդավանի միջնակարգ դպրոց	20	10	50.0	1	10.0
	Ներքին Կարմիրաղբյուրի միջն. դպրոց	8	4	50.0		
Սյունիք	Սյունիքի միջնակարգ դպրոց	9	6	66.7	1	16.7
	Գեղանուշի միջնակարգ դպրոց	14	8	57.1	1	12.5
	Շաղաթի միջնակարգ դպրոց	12	6	50.0		
Արարատ	Լուսառատի միջնակարգ դպրոց	20	10	50.0		

Աղյուսակ 23-ում ներկայացված դպրոցներից բուհ ընդունված շրջանավարտների ամենաբարձր տոկոսն արձանագրվել է Շիրակի մարզի Ջրափիի միջնակարգ դպրոցում (90%՝ 10 շրջանավարտներից ընդունվել են 9-ը), իսկ ընդունվածների ամենամեծ թիվը՝ Տավուշի մարզի Աչաջրի միջնակարգ դպրոցում (42 շրջանավարտից՝ 26-ը (61.9%))։ Առաջին հայտով անվճար ընդունվածների ամենամեծ թիվը ևս ապահովել է Աչաջրի միջնակարգ դպրոցը (9 դիմորդ)։

Աղյուսակ 24. 2021 թ. բարձրլեռնային գյուղերի 5 և ավելի թվով շրջանավարտ ունեցած և բուհ ընդունվածների՝ 50-ից բարձր տոկոսով առանձնացած դպրոցները

Մարզը	Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը	Շրջանավարտների թիվը	Բուհ ընդունվածների			
			Թիվը	Տոկոս	այդ թվում՝ անվճար ընդունվածների	
					թիվը	տոկոսը ընդունվածների թվից
Արագածոտն	Գեղաղիբի միջնակարգ դպրոց	6	4	66.7	1	25.5
	Բերքառատի միջնակարգ դպրոց	10	5	50.0		
	Ծաղկաշենի միջնակարգ դպրոց	10	5	50.0		
	Լեռնապարի միջնակարգ դպրոց	6	3	50.0		
Շիրակ	Սիզավետի միջնակարգ դպրոց	5	3	60.0	1	33.3
	Մուսայեյանի միջնակարգ դպրոց	7	4	57.1	1	25.0
Գեղարքունիք	Կարմիրգյուղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց	20	10	50.0		
Սյունիք	Սառնակունքի միջնակարգ դպրոց	8	4	50.0		

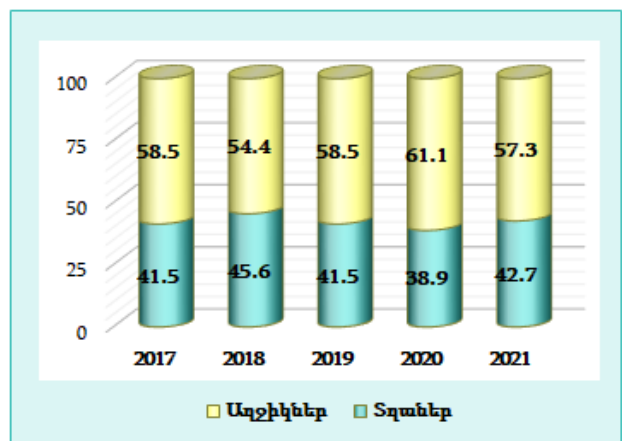
Աղյուսակ 25-ում ներկայացված դպրոցներից բուհ ընդունված շրջանավարտների ամենաբարձր տոկոսն արձանագրվել է Արագածոտնի մարզի Գեղաղիբի միջնակարգ դպրոցում (66.7%, 6 շրջանավարտից՝ 4-ը): Ընդունվածների թվով առաջատարը եղել է Գեղարքունիքի մարզի Կարմիրգյուղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոցը (20-ից 10-ը): Առաջին հայտով անվճար ընդունված մեկական դիմորդ են ունեցել Արագածոտնի մարզի Գեղաղիբի և Շիրակի մարզի Սիզավետի ու Մուսայեյանի միջնակարգ դպրոցները:

5.5 ՀԱՅՏԱԳՐՎԱԾ ԵՎ ԲՈՒՀ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ԴԻՄՈՂՆԵՐԻ ՍԵՌԱՅԻՆ ԿԱԶՄԸ

2021 թ. ՀՀ բուհերում հայտագրված 13128 դիմորդներից 5600-ը (42.7%) եղել են արական սեռի ներկայացուցիչներ, 7528-ը (57.3%)՝ իգական սեռի: Մրցույթի հիմնական և լրացուցիչ փուլերով ընդունված 9700 դիմորդներից 3616-ը (37.3%) եղել են արական սեռի, 6084-ը (62.7%)՝ իգական:

Դիագրամ 3-ում ներկայացված է 2017-2021 թթ. ՀՀ բուհերում հայտագրված դիմորդների սեռային կազմի տոկոսային հարաբերակցությունը:

Դիագրամ 3. 2015-2021 թթ. բուհերում հայտագրված դիմորդների սեռային կազմի տոկոսային հարաբերակցությունը

Դիագրամից երևում է, որ դիտարկված ժամանակահատվածում արական սեռի դիմորդների տոկոսն ամենացածրը եղել է 2020 թվականին (38.9%):

5.6 ԱՄԵՆԱՊԱՀԱՆՁՎԱԾ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Աղյուսակ 25-ում ներկայացված են 2021 թ. դիմորդների շրջանում ՀՀ պետական բուհերի 10 ամենապահանջված մասնագիտությունները:

Աղյուսակ 25. 2021 թ. ամենապահանջված մասնագիտությունների տասնյակը

Բուհը ¹	Մասնագիտությունը	Դիմումների թիվը 1-ին հայտով	Տեղերի թիվը		Ընդունվածների թիվը ²		Անցողիկ միավորը ³	
			անվճար	վճարովի	անվճար	վճարովի	անվճար	վճարովի
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	628	59	390	68	396	39	25.5
ԵՊՀ	Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա	343	36	180	44	182	38.25	28.75
ԵՊՀ	Իրավագիտություն	309	2	138	5	141	40	37.75
ԵՊԼՀ	Սերվիս	250	3	245	4	244	37.5	7.5
ՀՊՏՀ	Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)	249	11	188	11	189	37.25	21
ԵՊԲՀ	Ստոմատոլոգիա	249	7	130	10	133	38.75	24.75
ՀՊՏՀ	Կառավարում (ըստ ոլորտի)	244	10	188	13	186	36.25	16
ՃՇՀԱՀ	Դիզայն	234	12	310	12	198	33.57	16
ՀՊՏՀ	Հաշվապահական հաշվառում և հարկում (ըստ ոլորտի)	229	9	191	12	180	33.5	15.5
ՀՊՏՀ	Տնտեսագիտություն	226	13	185	15	168	34.5	16.25
Ընդամենը		2961	162	2145	194	2017		
			2307		2211			

¹ Երևանում գործող բուհերի տվյալներում ընդգրկված չեն մարզերում գործող մասնաճյուղերի տվյալները:

² Ընդունվածների թիվը որոշ մասնագիտությունների դեպքում մեծ է նախատեսված տեղերի թվից, քանի որ դրանցում ներառված են նաև արտոնություններով և ԿԳՄՄՆ ավելացրած տեղերով (հավասար միավորների դեպքում) ընդունվածների թվերը:

³ Անցողիկ միավորներում ներառված չեն արտոնություններով ընդունվածների ցուցանիշները:

Աղյուսակ 25-ում երևում է, որ 2021 թվականին ամենապահանջված մասնագիտությունների տասնյակն ընտրել է 13128 դիմորդներից 2961-ը (22.6%): Այդ մասնագիտություններից դիմումների թվով առաջատարը եղել է ԵՊԲՀ-ի «Բուժական գործ» մասնագիտությունը, որն ընտրել է 628 դիմորդ: ԵՊԲՀ-ի «Բուժական գործ», ԵՊՀ-ի «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» ու «Իրավագիտություն» մասնագիտությունները հայտագրածները կազմել են բոլոր բուհերում հայտագրվածների 10%-ը:

Հետևյալ աղյուսակում ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների ներկայացված են 2021 թվականին դիմորդների շրջանում ամենապահանջված մասնագիտությունների հնգյակները:

Աղյուսակ 26. 2021 թ. ամենապահանջված մասնագիտությունների հնգյակները ըստ ՀՀ վարչատարածքային միավորների

Բուհը	Մասնագիտությունը	Հայաստանում միլիոն մարդ	Լիտվայում միլիոն մարդ	Խոստում դիճառ միլիոն մարդ
Երևան				
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	259	188	18
ԵՊՀ	Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա	144	92	9
ԵՊՀ	Իրավագիտություն	142	80	1
ՃՇՀԱՀ	Դիզայն	120	108	7
ՃՇՀԱՀ	Ճարտարապետություն	111	105	9
Երևանի դիմորդների ընդհանուր թիվը		4403	3151	430
Արագածոտն				
ՀՊՏՀ	Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)	21	19	1
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	21	14	1
ՀՊՏՀ	Հաշվապահական հաշվառում և հարկում (ըստ ոլորտի)	14	11	
ԵՊՀ	Իրավագիտություն	12	5	
ՃՇՀԱՀ	Ինֆորմատիկա (համակարգչային գիտություն)	11	6	
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		564	393	31
Արարատ				
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	35	27	3
ՀՊՏՀ	Հաշվապահական հաշվառում և հարկում (ըստ ոլորտի)	28	26	1
ՀՊՄՀ	Հոգեբանություն	24	19	
ԲՊՀ	Սերվիս	24	23	1
ՀՊՄՀ	Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա	23	19	
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		954	743	105
Արմավիր				
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	37	30	8
ՀՊՏՀ	Կառավարում (ըստ ոլորտի)	32	28	1
ՀՊՏՀ	Հաշվապահական հաշվառում և հարկում (ըստ ոլորտի)	31	24	2
ՀՊՄՀ	Հոգեբանություն	27	26	
ԵՊԼՀ	Թարգմանչական գործ՝ անգլերեն և հայերեն լեզուներ	26	24	1
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		909	658	76
Գեղարքունիք				
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	46	38	3
ՀՊՏՀ	Կառավարում (ըստ ոլորտի)	23	20	1
ՀՊՏՀ	Տնտեսագիտություն	22	15	

ԵՊՀ	Իրավագիտություն	20	9	1
ԵՊՀ	Միջազգային հարաբերություններ	19	9	
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		782	599	75
Լոռի				
ՎՊՀ (Վանաձոր)	Անգլերեն լեզու և գրականություն	59	39	3
ՎՊՀ (Վանաձոր)	Կառավարում (ըստ ոլորտի)	47	35	2
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	41	36	6
ՎՊՀ (Վանաձոր)	Հոգեբանություն	39	30	3
ՀԱՊՀ (Վանաձոր)	Ծրագրային ճարտարագիտություն	38	24	9
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		1047	790	141
Կոտայք				
ԵՊՀ	Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա	45	36	7
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	45	34	9
ԵՊԼՀ	Սերվիս	33	28	
ՀՊՏՀ	Հաշվապահական հաշվառում և հարկում (ըստ ոլորտի)	33	28	2
ԵՊԼՀ	Միջմշակութային հաղորդակցություն, անգլերեն լեզու	30	29	2
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		1267	1007	171
Շիրակ				
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	55	40	5
ՀՊՏՀ (Գյումրի)	Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)	42	35	3
ՇՊՀ (Գյումրի)	Թարգմանչական գործ՝ անգլերեն և հայերեն լեզուներ	41	29	4
ՇՊՀ (Գյումրի)	Հոգեբանություն	40	35	3
ՀՊՏՀ (Գյումրի)	Կառավարում (ըստ ոլորտի)	38	30	2
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		1159	832	156
Սյունիք				
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	43	36	8
ԵՊԼՀ	Սերվիս	23	22	
ՀՊՏՀ	Կառավարում (ըստ ոլորտի)	19	17	3
ՀՊՏՀ	Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)	18	16	
ԵՊՀ	Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա	16	13	
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		722	601	108
Վայոց ձոր				
ՀՊՏՀ (Եղեգնաձոր)	Կառավարում (ըստ ոլորտի)	15	7	1
ՃՇՀԱՀ	Դիզայն	13	11	
ԵՊԼՀ	Սերվիս	8	7	
ՀՊՏՀ (Եղեգնաձոր)	Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)	7	4	1
ԵՊԲՀ	Բուժական գործ	6	5	1
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		234	167	32
Տավուշ				
ԵՊՀ (Իջևան)	Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա	38	31	6
ԵՊՀ (Իջևան)	Անգլերեն լեզու և գրականություն	32	30	4
ԵՊՀ (Իջևան)	Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)	28	19	6
ԵՊՀ (Իջևան)	Զբոսաշրջություն	26	17	3
ԵՊՀ (Իջևան)	Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա	21	18	5
Մարզի դիմորդների ընդհանուր թիվը		614	471	81

Աղյուսակ 26-ում տեսնում ենք, որ Երևանում և մարզերի մեծ մասում ամենապահանջվածը 2021 թվականին եղել է ԵՊԲՀ-ի «Բուժական գործ» մասնագիտությունը: Վերջինիս հետ ամենապահանջված մասնագիտությունների եռյակում հիմնականում մրցակցել են «Կառավարում», «Ֆինանսներ», «Հաշվապահական հաշվառում և հարկում» և «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» մասնագիտությունները:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

➤ **Միասնական քննություններ:** 2021 թ. միասնական քննություն է հայտագրել 12043 դիմորդ: Նախորդ տարվա համեմատությամբ հայտագրվածների թիվը նվազել է 764-ով: 2020 թ. կորոնավիրուսային իրավիճակով պայմանավորված՝ մեկ քննության արդյունքով բուհ դիմելու վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշումը շատերի, հատկապես նախորդ տարիների շրջանավարտների համար շարժառիթ էր հանդիսացել հանպատրաստից օգտվելու այդ հնարավորությունից: Հետևաբար, այդ հանգամանքը կարող է լինել 2021 թ. դիմորդների թվի նվազման հիմնական պատճառներից մեկը:

Միասնական քննություններն անցկացվել են երկու փուլով. առաջին փուլում հայտագրվել է 11450 դիմորդ, երկրորդ փուլում՝ 593: Երկրորդ փուլում հայտագրվածներից 154-ը հայտագրված են եղել նաև առաջին փուլում:

Դիմորդներից 11512-ը հայտագրվել են ՀՀ-ում, 531-ը՝ Արցախում: ՀՀ-ում հայտագրվածներից 11127-ը եղել են Հայաստանի, 105-ը՝ Արցախի, 280-ը՝ Ռուսաստանի, Վրաստանի և այլ երկրների քաղաքացիներ:

Հայտագրված դիմորդներից 2020-2021 ուսումնական տարվա շրջանավարտներ են եղել 11437-ը:

Միասնական քննություններից բացակայությունները չեն գերազանցել մասնակիցների թվի 6.8%-ը: Ութ դիմորդ քննության անցկացման կարգի խախտման պատճառով հեռացվել է քննությունից: Հիվանդության պատճառով քննությունն ընդհատել է 2 դիմորդ:

Միասնական քննությունների ընդհանուր միջին միավորները բաշխվել են 10.4-ից (մաթեմատիկա) մինչև 14.7 (ֆրանսերեն) սահմաններում:

Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվող առարկաների քննություններից նախորդ տարվա համեմատությամբ 0.1-3.2 միավորով նվազել են մաթեմատիկայի, կենսաբանության, քիմիայի և օտար լեզուների միջին միավորները: Հայոց լեզվի և հայ գրականության, հայոց պատմության, աշխարհագրության և ֆիզիկայի միջին միավորներն ավելացել են 0.9-2.6-ով:

Դրական միավորի շեմը չհաղթահարած դիմորդների թիվը 2021 թվականին մեծամասամբ եղել է մասնակիցների թվի 10-24 տոկոսի սահմաններում: 10 տոկոսից պակաս են եղել անգլերենի և ֆրանսերենի համապատասխան ցուցանիշները:

Միասնական քննություններից 18-20 միավոր հավաքած դիմորդների թիվը եղել է 4.8-ից (մաթեմատիկա) մինչև 37 (հայոց պատմություն) տոկոսի սահմաններում: Այդ առումով ամենամեծաթիվ բարձր միավորներն արձանագրվել են անգլերենից (թվով 1261` 28.8 տոկոսը):

Միասնական քննությունների վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորներն արձանագրվել են Երևանում (գերմաներենից), Արարատի (աշխարհագրությունից), Գեղարքունիքի (ռուսաց լեզվից), Լոռու (համաշխարհային պատմությունից), Կոտայքի (ֆիզիկայից, քիմիայից), Շիրակի (մաթեմատիկայից, հայոց լեզվից և հայ գրականությունից, հայոց պատմությունից), Սյունիքի (անգլերենից, կենսաբանությունից, քիմիայից) և Տավուշի (ֆրանսերենից) մարզերում:

Բնակավայրերի տիպերից միասնական քննությունների վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորներով աչքի են ընկել հատկապես միջին և փոքր քաղաքները (մաթեմատիկայից, անգլերենից, հայոց լեզվից և հայ գրականությունից, հայոց պատմությունից, կենսաբանությունից, քիմիայից, աշխարհագրությունից):

Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններից 2021 թվականին վիճակագրորեն նշանակալի ամենաբարձր միջին միավորներ ունեցել են առավելապես ավագ դպրոցների (կենսաբանությունից, քիմիայից, աշխարհագրությունից, գերմաներենից) և վարժարանների (մաթեմատիկայից, անգլերենից, հայոց լեզվից և հայ գրականությունից, հայոց պատմությունից, ֆիզիկայից) շրջանավարտները:

➤ **Բուհերի ընդունելության մրցույթը:** 2021 թ. ՀՀ բուհերի ընդունելության մրցույթի համար նախատեսված է եղել անվճար հիմունքներով ուսուցման 1838 տեղ, վճարովի հիմունքներով` 22300:

Բուհերի ընդունելության մրցույթին մասնակցելու համար հայտագրվել է 13128 (առանց ներբուհական քննությունների` 11042) դիմորդ: Հայտագրված դիմորդներից 12655-ը (96.4%) դիմել են պետական, 473-ը (3.6%)` ոչ պետական բուհեր:

dimord. am կայքում հայտագրված դիմորդներից դիմում-հայտում երկու քննություն է նշել 10799-ը: Նրանցից 8388-ը հայտագրել է առնվազն մեկ միասնական քննություն: Այդ դիմորդներից 7882-ը հայտագրել է միասնական երկու քննություն: Դիմում-հայտում միայն մեկ քննություն է հայտագրել 2328 դիմորդ, որոնցից 2284-ը` միասնական, 44-ը` ներբուհական:

Բուհերի ընդունելության մրցույթը կազմակերպվել է երկու փուլով: Միասնական, կենտրոնացված և ներբուհական քննություններ հայտագրած 13128 դիմորդներից ընդունվել է 9700-ը (73.9%): Նրանցից 8776-ն (90.5%-ը) ընդունվել է մրցույթի առաջին փուլում, 924-ը (9.5%)` երկրորդում: Միայն միասնական և կենտրոնացված քննություններ է հայտագրել 11042 դիմորդ (հայտագրվածների 84.1%): Նրանցից ընդունվել է 9029-ը (ընդունվածների 93.1%-ը), որից մրցույթի առաջին փուլում` 8112-ը (9029 ընդունվածների 89.8%-ը), երկրորդ փուլում` 917-ը (10.2%):

Միասնական և կենտրոնացված քննությունների արդյունքներով ընդունված 9029

դիմորդներից ուսուցման անվճար հիմունքներով ընդունվել է 1435-ը (1395-ը՝ առաջին փուլում, 40-ը՝ երկրորդում), վճարովի հիմունքներով՝ 7502-ը (6629-ը՝ առաջին փուլում, 873-ը՝ երկրորդում), արտոնություններով՝ 92-ը (75-ը՝ առաջին փուլում, 17-ը՝ երկրորդում):

Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվող հիմնական առարկաներից բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստանալու գծով մանկավարժի որակավորում շնորհող բուհերում առաջին հայտով հայտագրված դիմորդները կազմել են բոլոր հայտագրվածների 3.5 տոկոսը (447 դիմորդ):

2021 թվականին 10 և ավելի շրջանավարտներ ունեցած ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններից բուհ ընդունվածների բարձր տոկոս ապահովածների լավագույն տասնյակում տեղ են գտել 80-97.6% արձանագրածները, որոնցից առաջատարը եղել է Արտաշատի ավագ դպրոցը (97.6%): Բուհ ընդունվածների ամենամեծ թիվն այդ ցանկում ապահովել է ՀԱՊՀ Երևանի ավագ դպրոցը, որի 272 շրջանավարտներից ընդունվել են 223-ը (82%):

Սահմանամերձ գյուղերում 2021 թ. 5 և ավելի շրջանավարտ ունեցած և բուհ ընդունված շրջանավարտների բարձր տոկոսով առաջատար դպրոցը եղել է Շիրակի մարզի Ջրափի միջնակարգ դպրոցը (90%), իսկ բարձր լեռնային գյուղերում՝ Արագածոտնի մարզի Գեղաղիի միջնակարգ դպրոցը (66.7%):

2021 թվականին դիմորդների նախընտրած մասնագիտություններից ամենաապահանջվածների տասնյակը գլխավորել է ԵՊԲՀ-ի «Բուժական գործ» մասնագիտությունը: Երկրորդը և երրորդը եղել են ԵՊՀ-ի «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» և «Իրավագիտություն» մասնագիտությունները: Նշված երեք մասնագիտությունները հայտագրած դիմորդները կազմել են բոլոր բուհերում հայտագրվածների 10%-ը:

2021 թ. Երևանում և մարզերում ամենաապահանջված մասնագիտությունը եղել է ԵՊԲՀ-ի «Բուժական գործ» մասնագիտությունը, որի հետ առաջին երեք տեղերը զբաղեցրել են հիմնականում տնտեսագիտական և «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» մասնագիտությունները:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԱՐԲՅՈՒՆՆԵՐ

1. 2021 թ. միասնական և կենտրոնացված քննությունների, ինչպես նաև բուհերի ընդունելության մրցույթի դիմորդների հաշվառման էլեկտրոնային տվյալների բազաներ
2. ՀՀ պետական և ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգ
3. 2020 թ. միասնական քննությունների և բուհերի ընդունելության մրցույթի արդյունքների վիճակագրական վերլուծություն
4. 2021/2022 ուսումնական տարվա՝ պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի լրիվ փոխհատուցմամբ (անվճար) և վճարովի, առկա ուսուցմամբ բակալավրի ու անընդհատ և ինտեգրացված կրթական ծրագրերով ընդունելության տեղերի ցանկ

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՅՏԱԳՐՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Դիմորդների ընտրած մասնագիտության և տվյալ մասնագիտության համար սահմանված քննական առարկայի (առարկաների) առցանց հայտագրումը սկսվել է 2021 թ. ապրիլի 15-ից և ավարտվել մայիսի 10-ին՝ մինչև ժամը 18:00-ն (համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության պետական և ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ ընդունելության (ըստ բակալավրի ու անընդհատ և ինտեգրված կրթական ծրագրերի) կարգի»)¹⁰: Դիմում-հայտերի տվյալների վերջնական մուտքագրումից հետո ԳԹԿ-ն պատրաստել է դիմորդների ցուցակները՝ ըստ քննական առարկաների և կենտրոնների, որոնց հիման վրա դիմորդներին տրվել են միասնական քննությունների անցաթղթեր: Դրանք ԳԹԿ-ն մինչև մայիսի 30-ն ուղարկել է դպրոցներ, էլեկտրոնային եղանակով ուղարկվել է նաև դիմորդներին:

ՀՀ երկրադաքացիների և օտարերկրացիների, օտարերկրյա պետությունների ուսումնական հաստատությունները տվյալ ուսումնական տարում ավարտած ՀՀ քաղաքացիների, առաջին փուլում ընդունելության դիմում-հայտ չներկայացրած ՀՀ քաղաքացիների, տվյալ տարվա գարնանային գորակոչից գորացրված կամ մինչև հուլիսի 31-ը գորացրվող դիմորդների, նախնական և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների տվյալ տարվա շրջանավարտների փաստաթղթերն ընդունվել են հունիսի 26-ից մինչև հուլիսի 1-ը՝ մինչև ժամը 17:00-ը:

Միասնական քննությունները կազմակերպվել և անցկացվել են քննական կենտրոններում, որոնց ցանկը մինչև 2021 թ. մայիսի 15-ը հաստատել է ԳԹԿ-ի տնօրենը: Քննությունների անցկացման գործընթացին մասնակցել են քննական կենտրոնի ղեկավարը, ԳԹԿ-ի ներկայացուցիչները, քննության ընթացքի կազմակերպիչները, համակարգչային օպերատորը, քննական կենտրոնի հերթապահը, որոնք իրենց աշխատանքը քննությունների ընթացքում իրականացրել են ԳԹԿ-ի տնօրենի կողմից հաստատված աշխատակարգերի համաձայն:

¹⁰ <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=151376>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. 2021 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ	ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ (ժամ)	ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ	
		Հիմնական փուլ	Լրացուցիչ փուլ
Կենսաբանություն Աշխարհագրություն Համաշխարհային պատմություն *	3	08.06.2021 թ.	07.07.2021 թ.
Օտար լեզուներ	2.5	11.06.2021 թ.	04.07.2021 թ.
Հայոց լեզու և հայ գրականություն	3	15.06.2021 թ.	03.07.2021 թ.
Մաթեմատիկա	3	18.06.2021 թ.	06.07.2021 թ.
Հայոց պատմություն Ֆիզիկա	3	22.06.2021 թ.	08.07.2021 թ.
Քիմիա Ռուսաց լեզու	3 2.5	25.06.2021 թ.	05.07.2021 թ.

* «Համաշխարհային պատմություն» քննություն լրացուցիչ փուլում չի կազմակերպվել:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԲՈՒՇԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒՄԸ ¹¹

Համաձայն Գնահատման և թեստավորման կենտրոնի գործունեության պլանի՝ ԳԹԿ-ն 2021 թ. ապրիլի 1-ից սկսած առնվազն հինգ անգամ ՋԼՄ-ներով պարբերաբար հրապարակել է հայտարարություն, որում նշվել են միասնական քննությունների և բուհերի ընդունելության դիմում-հայտերի առցանց գրանցումն սկսելու և ավարտելու ժամկետները, նախորդ տարիների շրջանավարտներին ԳԹԿ անձնական համար տրամադրող և գրանցող հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները: ԳԹԿ պաշտոնական կայքում և ֆեյսբուքյան էջում տեղադրվել և պարբերաբար թարմացվել են միասնական քննություններին և բուհերի ընդունելության մրցույթին վերաբերող տեղեկությունները:

ԳԹԿ համակարգչային և վերլուծական բաժինը հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների համակարգչային օպերատորների համար կազմակերպել է վերապատրաստման դասընթացներ:

Միասնական քննությունների կազմակերպման գործընթացը (ուղեցույցների մշակում և տրամադրում, միասնական քննությունների և բուհերի ընդունելության հայտագրում, թեստերի տպագրություն) լուսաբանվել է ՋԼՄ-ներով: Քննությունների անցկացման ողջ գործընթացը բաց է եղել լրատվամիջոցների համար: Այդ թեմայով պարբերաբար կազմակերպվել են հարցազրույցներ և ասուլիսներ:

¹¹ <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=151376>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵՍԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

Միասնական քննությունների թեստերը կազմված են լինում պատասխանի ընտրությամբ և կարճ պատասխանով առաջադրանքներից, առարկաների մի մասի դեպքում՝ պնդումների փնջերից:

Պատասխանի ընտրությամբ առաջադրանքներում պատասխանի չորս հնարավոր տարբերակներից ճիշտ է միայն մեկը:

Կարճ պատասխանով առաջադրանքների երկու տիպերից մեկի դեպքում պատասխանը մեկ թիվ է կամ մի քանի թվեր, որոնց հաջորդականությունը պահպանելը պարտադիր է: Մյուս տիպի դեպքում թվային հաջորդականության պահպանումը պարտադիր չէ:

Պնդումների փունջը կազմվում է վեց պնդումներից, որոնցից յուրաքանչյուրի հնարավոր պատասխաններն են՝ «Ճիշտ է», «Միայն է», «Չգիտեմ», և դրանցից պետք է ընտրել միայն մեկը:

Բոլոր թեստերի առավելագույն միավորը 80 է: Գնահատման 80 միավորանոց սանդղակից 20 միավորանոց սանդղակին անցումը կատարվում է՝

$$U = 0.25 * U_{80}$$

բանաձևով, որտեղ U -ն միավորն է 20 միավորանոց սանդղակում, U_{80} -ը՝ 80 միավորանոց սանդղակում:

20 միավորանոց սանդղակում դրական են համարվում 7.5 և ավելի միավորները:

Բոլոր թեստերում ընտրովի և կարճ պատասխանով յուրաքանչյուր առաջադրանքի ճիշտ պատասխանի համար ըստ գնահատման 20 միավորանոց սանդղակի տրվում է 0.25 միավոր (ըստ 80 միավորանոց սանդղակի՝ 1 միավոր):

Պնդումների փնջերի յուրաքանչյուր պնդման ճիշտ պատասխանի համար գնահատման 20 միավորանոց սանդղակում տրվում է 0.25 միավոր, յուրաքանչյուր սխալ պատասխանի դեպքում պնդումների տվյալ փնջին տրվելիք միավորներից հանվում է 0.25 միավոր: «Չգիտեմ» պատասխանի դեպքում միավոր չի տրվում և չի հանվում: Ամբողջ փնջին միավոր չի տրվում նաև պնդումների փնջի միավորների գումարի արդյունքում ստացված բացասական թվի կամ 0-ի դեպքում: Այլ առաջադրանքներից հավաքած միավորների վրա տվյալ փնջի միավորները չեն ազդում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ԹՎԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ 2007-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

Տարեթիվ	Հայոց լեզու և հայ գրա- կանություն		Մաթեմա- տիկա		Անգլերեն		Ռուսաց լեզու		Գերմա- ներեն		Ֆրանսերեն		Ֆիզիկա		Հայոց պատ- մություն		Կենսաբա- նություն		Քիմիա		Համաշխ. պատ- մություն		Աշխարհա- գրություն		Բազմաբն. թիվ		Բազմաբն. թիվ		Պարսկերեն		
	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	Սառնակիցների թիվը	Միջին միավորը	
2021	4115	12.3	5222	10.4	4386	14.5	274	12.2	85	13.8	74	14.7	1369	12.5	1457	14.6	1394	12.5	1146	13	29	13.2	189	14	2	12.1			2	13.5	
2020	1712	10.7	5220	10.9	1773	14.7	169	12.3	57	15.5	52	15.7	190	11.6	1570	12	1078	13.1	341	16.2			282	12.4	5	14.1	3	14.5			
2019	5701	11.4	4837	12	4821	13.8	456	11.1	126	13.9	88	15.1	1492	11.5	1443	11.5	1324	13	1100	12.2	41	13.6	244	13.5	4	13.3	1	18.5	5	12	
2018	2715	12.2	2553	11.5	2183	14	264	9.6	81	14.9	51	14.9	983	11	726	12.3	685	13.5	584	12.4	41	12.2	148	13.1	2	13.25			1	13.75	
2017	5307	12.9	4586	11.3	4158	14.4	544	10.2	119	15.6	126	15.6	1683	11.5	1331	12.1	1265	13.4	1098	12.7	90	14.7	282	12.1	6	14.3	2	17.1			
2016	6336	13.7	5400	11.6	4833	14.1	652	9.8	192	15.3	173	15.9	1947	11.4	1440	13.3	1449	12.9	1183	12.9	134	14.4	356	13.5	10	16.2	3	15.1			
2015	6991	13.7	5567	11.8	5243	14.2	781	10	230	14.9	194	15.3	1957	10.9	1673	13	1527	12.6	1194	12.6	133	13.3	332	13.8	13	12.4	1	18.75			
2014	7602	13.2	6062	11.6	5441	13.9	910	10.6	284	14	230	15.8	2208	11.4	1906	12.9	1466	10.9	1143	12.4	141	12.6	317	13.4	15	16.5	2	18.6	1	7	
2013	8931	13.1	6912	11.8	6361	15.4	1212	11	362	15.6	293	16.2	2489	11.5	2354	13.4	1788	14.1	1368	12.6	224	11.5	346	14.4	19	18.8	5	14.8	1	19.25	
2012	11671	13.9	8831	11.6	7982	13.2	1242	10.3	525	14.4	438	14.3	3328	12.1	3126	10	1960	11.4	1537	10.8	384	12.2	387	12.3	24	17.9	4	15.4	5	16.4	
2011	1326	11.4	1077	6.1	776	9.5	202	10.9	78	9.5	38	11.2	474	5.3	524	10.5	360	10.3	251	9.1	107	10.6	52	10.9	5	15.2	1	19.75			
2010	11152	11.4	9218	9.9	7712	13.3	989	11.2	528	13.9	432	14.6	4066	10.3	3313	11.3	1774	10.9	1336	12	543	13.1	325	11.5	18	14.8	4	16.8	2	14.8	
2009	12378	11.4	9955	10.8	8066	13.9	1218	12.3	531	14.5	435	16.5	4677	10.1	3394	13.3	1799	11.7	1314	12	552	12	394	13	18	16.9	10	15.7	2	16.9	
2008	13814	13	9859	14.9	7848	14.9	1529	16	575	14.7	514	16.6													23	18.9	4	18.7			
2007	14862	15.1																													